

Open source software licenties en Europese contracten: wat te doen?

*Een onderzoek naar de voorwaarden die van
belang zijn voor activiteiten van de TU/e*

Eindhoven, januari 2012

Bijlagen

Auteur:	Renée van den Beemt
Studentnummer:	2016304
Stageperiode:	september 2011 – januari 2012
Stageverlenend bedrijf:	Technische Universiteit Eindhoven
Locatie:	Eindhoven
Eerste afstudeerbegeleider:	ir. H.T.G. Weffers PDEng
Tweede afstudeerbegeleider:	mr. B.F.J. Rongen
Eerste afstudeerdocent:	mr. M. Soysüren
Tweede afstudeerdocent:	mr. A.J.M. van Dooren
Opleiding:	Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Locatie:	Tilburg

Inhoudsopgave

Bijlage A	TU/e checklist.	p. 3
Bijlage B	Opsomming populaire open source software licenties.	p. 7
Bijlage C	Vertaling van de originele Engelstalige open source software licenties.	p. 12
	C.1. Apache Public License 2.0	p. 13
	C.2. Berkeley Software Distribution	p. 15
	C.3. GNU General Public License 2.0	p. 16
	C.4. GNU General Public License 3.0	p. 19
	C.5. GNU Library General Public License 2.1	p. 26
	C.6. GNU Library General Public License 3.0	p. 31
	C.7. Massachusetts Institute of Technology	p. 33
Bijlage D	E-mailwisseling over de definitie van een software bibliotheek tussen onderzoeker en LaQuSo medewerkers.	p. 34
Bijlage E	Arrest Hoge Raad 04 januari 1991, Van Dale/Romme.	p. 37

Bijlage A

TU/e checklist.

TU/e checklist voor open source software licenties

De bedoeling van deze checklist is om TU/e medewerkers een handvat te geven hoe zij met open source software licenties om moeten gaan op het moment dat zij ermee te maken krijgen. In het onderzoek is alleen plaats geweest voor de vijf meest gebruikte licenties, deze checklist is dan ook specifiek van toepassing op die licenties. Vanwege de grote verschillen tussen de licenties kan niet op ieder detail in worden gegaan in de checklist. Het is daarom erg belangrijk dat de medewerkers dat de medewerkers de voorwaarden van de licenties goed doorlezen voor het gebruik ervan.

Punt 1. Met welke licentie(s) heb ik te maken?

- Apache License 2.0
- Berkeley Software Distribution 2.0
- General Public License 3.0
- Library General Public License 3.0
- Massachusetts Institute of Technology License

Punt 2. Welke vorm heeft/hebben deze licentie(s)?

- Copyleft
- Non-copyleft
- Beperkt copyleft

Indien er sprake is van één open source software licentie, kan verder gegaan worden met punt 4.

Punt 3. Zijn deze licenties strijdig aan elkaar?

- Copyleft – copyleft
  - ➔ Strijdig aan elkaar door de virale werking van beide licenties. Twee delen software, ieder onder een verschillende copyleft licentie, zijn dus ook niet samen te voegen onder één programma die onder één licentie valt.
- Copyleft – non copyleft
  - ➔ Niet strijdig aan elkaar doordat de software van de non-copyleft licentie door de copyleft licentie overgenomen wordt. Software onder een non-copyleft licentie en software onder een copyleft licentie kunnen dus samengevoegd worden onder één programma.
- Copyleft – beperkt copyleft
  - ➔ Niet strijdig indien de beperkt copyleft licentie geen virale werking heeft. De software onder de copyleft licentie en de software onder de beperkt copyleft licentie kunnen dan samengevoegd worden tot één programma. De software onder de beperkt copyleft licentie wordt dan wel overgenomen door de copyleft licentie. Indien de beperkt copyleft wel een virale werking heeft, zijn de licenties wel strijdig aan elkaar. De software is dan ook niet samen te voegen tot één programma.
- Non-copyleft – beperkt copyleft
  - ➔ Niet strijdig aan elkaar. Zoals eerder bij de copyleft – non-copyleft combinatie, valt ook bij deze combinatie de software van de non-copyleft licentie onder de beperkt copyleft licenties, indien deze virale werking heeft. Heeft de beperkt copyleft geen virale werking, dan blijft de software onder de eigen licentie vallen en zijn zij dus ook niet strijdig aan elkaar.
- Non-copyleft – non-copyleft
  - ➔ Niet strijdig aan elkaar, want deze licenties passen zich aan elkaar aan. De keuze kan gemaakt worden om beide delen onder de eigen licentie te houden, één deel kan aan het ander toegevoegd worden onder één van de twee licenties of beide delen kunnen onder een geheel nieuwe licentie gebracht worden.

- Beperkt copyleft – beperkt copyleft
  - ➔ Strijdig aan elkaar zodra ze allebei een virale werking hebben. Op het moment dat één van de twee een virale werking heeft, zijn ze niet meer strijdig aan elkaar doordat het ene deel onder het andere valt. Wanneer ze geen van beide een virale werking hebben, zijn ze ook niet strijdig aan elkaar.

NB: Dit heeft betrekking op software die al verkregen wordt onder een bepaalde licentie. Op het moment dat je zelf software hebt geschreven, rust daar nog geen licentie met voorwaarden op. Kijk dus goed naar de vorm van de licentie waar OSS onder valt, indien je die wilt samenvoegen met je eigen software. Op het moment dat het gaat om een licentie met virale werking, kun je zelf dus géén licentie kiezen waaronder je je software wilt verspreiden en kun je dus ook niet kiezen onder welke voorwaarden je software wordt verspreid.

Punt 4.   Onder welke licentievoorwaarden wordt de OSS verkregen?

- Strikte voorwaarden. In de licentie voorwaarden is opgenomen dat alles wat je maakt, ook weer onder deze licentie verspreid moet worden. Daarnaast zijn alle voorwaarden uitgebreid uitgewerkt in verschillende artikelen. Je hebt enige invloed op de voorwaarden waaronder je jouw software verspreid, maar je moet wel voldoen aan een (groot) aantal voorwaarden. Tevens moet bij alle kopieën die verspreid worden, vermeld worden dat men te maken heeft met deze specifieke open source software licentie. Hierbij kun je denken aan de GPL.
Bedenk hierbij goed wat de voorwaarden inhouden voor je plannen met het uiteindelijke resultaat! Kun je door de licentievoorwaarden niet doen met de software wat je van plan bent, onderzoek dan of er andere mogelijkheden zijn. Hierbij kun je denken aan eenzelfde soort software die onder een andere licentie wordt verspreid of, indien het praktisch gezien mogelijk is, kijk of je de software zelf kunt schrijven of dat je het aan een collega kunt vragen. Is dit niet het geval, overweeg dan goed of je echt akkoord gaat met de voorwaarden, want als je niet overeenkomstig de licentie handelt, mag je niets meer doen met de software die je onder die licentie hebt gekregen.
- Beperkte voorwaarden. In de licentie voorwaarden is opgenomen dat je het originele deel software dat je onder deze licentie hebt verkregen, ook weer onder deze licentie moet verspreiden. Werken die afgeleid zijn van dit werk, mogen onder een andere licentie worden verspreid, maar dan moet wel aan een aantal voorwaarden voldaan zijn. Daarbij moet altijd aangegeven worden dat deze licentie van toepassing op (een deel van) het werk. Hierbij kun je denken aan de LGPL.
Bij deze voorwaarden is het ook belangrijk om te bedenken wat zij inhouden voor de plannen die je hebt met de voorwaarden. Bij deze licenties wordt een grotere vrijheid gegeven wat betreft de voorwaarden die gelden voor de verspreiding en wat je mag doen met de software, maar volledige vrijheid wordt je niet gegeven. Bedenk bij deze licenties dus ook goed wat je plannen zijn met de software en of je deze plannen waar kunt maken met toepassing van de licentievoorwaarden. Hierbij geldt ook dat als je niet kunt doen met de software wat je wilt, dat je dan wellicht aan andere opties kunt denken. Als er geen andere opties zijn voor de gevonden software, overweeg dan ook met deze licentie goed of je echt akkoord gaat met de voorwaarden. Als je namelijk niet onder de voorwaarden van de licentie handelt, mag je bij deze licenties ook niets meer doen met de onder die licentie verkregen software.
- Geringe voorwaarden. De enige voorwaarde die bij deze licenties vaak wordt gesteld, is dat de copyrightvermelding van die licentie wordt meegegeven bij de verdere verspreiding van de software. De gebruiker is voor het overige vrij in het bepalen van zijn voorwaarden. Hierbij kun je denken aan de Apache Public License 2.0, BSD 2.0 en de MIT License.
Deze licenties geven geen verdere voorwaarden, behalve de copyrightvermelding van de licentie. Je kunt er bij deze licenties dus voor kiezen om de software onder een andere licentie uit te brengen, onder dezelfde voorwaarden. Wellicht kun je er

zelfs gesloten software van te maken. Bij deze licenties bestaat niet de kans dat je niet voldoet aan de voorwaarden van de licentie en dat je daardoor niet meer met de verkregen software mag werken. Het enige wat belangrijk is om bij stil te staan als je besluit om het weer vrij te geven onder eenzelfde licentie: de verkrijger van de software krijgt dan evenveel vrijheden als jij zelf had. Ben je van plan om het te gaan verkopen, dan is het misschien slim om kopieën van de software onder een andere licentie te verspreiden, omdat kopers anders eventueel gratis of via een ander aan de software kunnen komen.

Punt 5. Welke open source software licenties zijn in het uiteindelijke resultaat gebruikt?

- Ik heb één open source software licentie gebruikt in het uiteindelijke programma.
  - ➔ Zorg altijd voor een lijst met licenties en wie aan welk deel heeft gewerkt, ook al gaat het maar om één licentie en ook als het gaat om een non-copyleft licentie. Op deze manier voorkom je namelijk dat je niet aan een van de algemene eisen van open source software licentie voldoet. Bovendien is aan de hand van deze lijst, makkelijk te herleiden wie aan welk deel OSS heeft gewerkt en welke open source software licentie daar op van toepassing was. Naast het opnemen in een lijst, dient deze informatie ook meegegeven te worden met de verspreiding van de software. Op deze manier weten de volgende verkrijgers ook met welke licentie zij te maken hebben, bij wie zij terecht kunnen voor eventuele vragen en wat zij in hun eigen lijst op moeten nemen. Dit is ook van belang indien de software volledig door jezelf is geschreven en voor het eerst wordt uitgegeven onder een open source software licentie!
- Ik heb meerdere open source software licenties gebruikt in het uiteindelijke programma.
  - ➔ Stel een lijst op met alle gebruikte open source software licenties en waar mogelijk wie aan de software gewerkt heeft. Deze lijst dient altijd meegegeven te worden met de kopieën van de OSS die worden verspreid. Aan de hand van deze lijst is namelijk makkelijk te herleiden wie aan welk deel OSS heeft gewerkt en welke open source software licentie daar op van toepassing was. Op deze manier kan achteraf altijd worden gecontroleerd of aan de voorwaarden van alle licenties is voldaan. Daarnaast kan een volgende gebruiker aan de hand van die lijst bepalen of de al aanwezige licenties niet strijdig zijn met de licenties die hij toe wil passen.

Bijlage B

Opsomming populaire open source software licenties.

Top tien meest populaire open source software licenties.

Rank	License	%
1.	<u>GNU General Public License (GPL) 2.0</u>	42.73%
2.	<u>MIT License</u>	11.28%
3.	<u>Artistic License (Perl)</u>	7.84%
4.	<u>GNU Lesser General Public License (LGPL) 2.1</u>	7.22%
5.	<u>BSD License 2.0</u>	6.78%
6.	<u>GNU General Public License (GPL) 3.0</u>	6.43%
7.	<u>Apache License 2.0</u>	5.41%
8.	<u>Code Project Open 1.02 License</u>	2.17%
9.	<u>Microsoft Public License (Ms-PL)</u>	1.75%
10.	<u>Mozilla Public License (MPL) 1.1</u>	1.03%

The 6 Most Often Used Open Source Licenses

Obligations:

I plan on using the licensed software internally only

There are no restrictions on use if the GPL licensed software is used internally and is not distributed outside the organization. You may even combine GPL licensed software with proprietary licensed software.

Can I distribute the licensed software unmodified?

Yes:
If the unmodified licensed software will be conveyed outside the organization, there is an obligation to make the source code available to downstream users and publish the original copyright notices and warranty disclaimers.

You may not impose any further restrictions on the recipient's rights.

No restrictions on internal use.

Yes:
If the unmodified licensed software will be conveyed outside the organization, there is an obligation to make the source code available to downstream users and publish the original copyright notices and warranty disclaimers.

You may not impose any further restrictions on the recipient's rights.

GPL v.3

No restrictions on internal use.

Yes:
No obligation to disclose source code.

Redistribution of source and binary code must retain the copyright notices, and you must not use the name of the licensor to endorse or promote products derived from the software.

New BSD License

No restrictions on internal use.

Yes:
Include a copy of the license with every copy of the source code you distribute.

Duplicate the notice contained in Exhibit A in each file of the source code.

Mozilla Public License (MPL) 1.1

No restrictions on internal use.

Yes:
No obligation to disclose source code. You may redistribute the original or modified code as open source or proprietary.

You may copy and distribute the software so long as you provide a copy of the license and retain the copyright, patent, trademark and attribution notices from the originating file.

Apache License 2.0

Obligations:

Can I distribute licensed software (modified or unmodified) that has been combined or linked with code covered by another licensing model?

Maybe
Any software that contains GPL code or is derived from GPL code must be licensed as a whole under the GPL terms. What this means is that in order to distribute software that has combined or linked GPL code with non-GPL code, the licenses must be compatible. For example, GPL v2 is not compatible with GPL v3. (See <http://www.fsf.org/licenses>)

The GPL does not explicitly state that linked files create a work derived from the GPL code. However, it is generally understood that static linking, which modifies the code of one program, creates a derivative work and therefore must be licensed under the GPL. It is less clear whether or not dynamic linking creates a derivative work. Dynamic linking does not necessarily modify any code. As this issue has not been litigated, it might be prudent to assume that under the GPL, statically or dynamically linked files both create derivative works.

GPL v2

(Can I use the licensed software as part of a technological measure - continued)
The GPL v3 does not stipulate what you can and cannot program. However, it does state that the licensed software shall not be deemed part of an effective technological measure. When you distribute the licensed work, you waive any legal power to forbid circumvention of the technological measures.

Maybe:
Please see the above explanation for GPL v2 and refer to <http://www.fsf.org/licenses> for a more in depth look at license compatibility.

GPL v3

Maybe
The LGPL has an exemption that allows for the linking of LGPL code to non-LGPL code, without violating the license and without requiring source code disclosure of non-LGPL files.

The license describes a library as a collection of software functions intended to be conveniently linked with application programs to form executables.

A program that is designed to work with the LGPL licensed library by being compiled or linked with it, and does not contain a portion of the licensed library, is a work that uses the library, and is not a derivative work and therefore outside the scope of the LGPL. Any modifications to the licensed library itself or any work that contains portions of the licensed library is considered a derivative work and therefore covered by the LGPL.

LGPL v2.1

Yes:
No specific restriction.

New BSD License

Yes:
Unlike strong copyleft licenses, code under the MPL may be combined with code not licensed under the MPL. When such a larger work has been created, MPL source code and any modifications thereof must remain under the terms of the MPL, however non-MPL code remains non-MPL.

Mozilla Public License (MPL) 1.1

Yes:
No restrictions.

Apache License 2.0

Obligations:

Do I have to release the source code of my modifications?

Yes:
If the modified code will be conveyed externally, there is an obligation to make the source code for all original and modified portions of the licensed code available to all downstream users.

You must prominently notify users what files have been modified and the date of change.

Include all original copyright notices and warranty disclaimers.

You may distribute the GPL licensed software for a fee, but purchasers have the freedom to release it to the public without a fee.

Can I use the licensed software as part of a technological measure?

Yes:
No specific restriction

Yes:
If the modified code will be conveyed externally, there is an obligation to make the source code for all original and modified portions of the licensed code available to all downstream users.

You must prominently notify users what files have been modified and the date of change.

Include all original copyright notices and warranty disclaimers. Prominently notify users that the work is released under this license and of any additional permissions.

Yes:
The US Digital Millennium Copyright Act and similar non-US laws prohibit the intentional circumvention of technological measures designed to prevent unauthorized use/access to copyrighted works. (Note: Canada does not currently have any anti circumvention laws) (continued)

GPL v2

GPL v3

LGPL v2.1

New BSD License

Mozilla Public License (MPL) 1.1

Apache License 2.0

Yes:
If the modified code will be conveyed externally, there is an obligation to make the source code for all original and modified portions of the licensed code available to all downstream users.

You must prominently notify users what files have been modified and the date of change.

Include all original copyright notices and warranty disclaimers

Yes:
No specific restriction. However, with LGPL v3 licensed software you waive any legal power to forbid circumvention of the technological measures when you distribute the licensed work.

No:
No obligation to disclose the source code of your modifications.

Yes:
No specific restriction.

Yes:
You must make the source code of your modifications available.

Maintain a file documenting modifications, date of the change, and a prominent statement that the modification is derived from the original code, and include the name of the initial developer in the source code.

Yes:
No specific restriction.

No:
No obligation to disclose the source code of your modifications.

Prominently notify users of any modified files.

You may add your own copyright statement and license terms to your modifications so long as you do not remove any of the original license requirements.

Yes:
No specific restriction.

Bijlage C

Vertaling van de originele Engelstalige open source software licenties.¹

---

¹ Deze teksten zijn door de onderzoekster zelf bij benadering van de originele teksten vertaald. Het kan daarom voorkomen dat de Nederlandse vertaling niet de volledige en letterlijke betekenis van het Engelse origineel weergeeft. Daarnaast zijn alleen de voor het onderzoek belangrijke artikelen vertaald, het vormt geen vertaling van de complete originele licentieteksten. Hier kunnen geen rechten aan ontleend worden.

C.1 Apache Public License 2.0²

1. Definities.

“Licentie”: de bepalingen en voorwaarden voor gebruik, reproductie en distributie zoals zij worden gedefinieerd door de artikelen 1 tot 9 van dit document.

“Licentiegever”: de auteursrecht rechthebbende of entiteit die geautoriseerd is door de auteursrecht rechthebbende die de licentie verleent.

“Rechtspersoon”: de vereniging van de handelende entiteit en alle andere entiteiten die controle hebben, of onder gezamenlijke controle staan met die entiteit. Voor het doel van deze definitie betekent controle (i) de bevoegdheid om, direct of indirect, de richting of het management van die entiteit te veroorzaken, of (ii) het eigendom van vijftig procent (50%) of meer van de uitstaande aandelen, of (iii) het voordelige eigendom van een dergelijke entiteit.

“U” (of “uw”): een individu of rechtspersoon die de toestemmingen uitvoert die verleend zijn onder deze licentie.

“Bron”: de verkozen vorm voor het maken van wijzigingen, inclusief maar niet gelimiteerd tot software broncode, documentatie bron en configuratiebestanden.

“Object”: iedere vorm dat een resultaat is van mechanische transformatie of vertaling van een bron vorm, inclusief maar niet gelimiteerd tot gecompileerde objectcode, gegenereerde documentatie en conversaties naar andere media typen.

“Werk”: het werk van auteurschap, zowel in bron- of objectvorm, beschikbaar gesteld onder deze licentie, zoals aangegeven door een auteursrecht dat is opgenomen in of gekoppeld aan het werk.

“Afgeleide werken”: alle werkzaamheden, zowel in bron- of objectvorm, die zijn gebaseerd op (of afgeleid van) het werk en waarvoor de redactionele revisies, aantekeningen, detailtering of andere wijzigingen, als een geheel, een origineel werk van het auteurschap vertegenwoordigen. Voor de toepassing van deze licentie, zijn afgeleide werken niet de werken, die te scheiden zijn van, of alleen maar linken naar (of met naam verbinden aan) de interfaces van het werk en daarvan afgeleide werken.

“Bijdrage”: het werk van auteurschap, inclusief de originele versie van het werk en wijzigingen of aanvullingen aan dat werk of afgeleide werken ervan, dat met die intentie is ingediend bij de licentiegever om ingesloten te worden in het werk door de auteursrecht rechthebbende of door een individu of rechtspersoon die bevoegd zijn het in te dienen namens de auteursrecht rechthebbende. Voor het doel van deze definitie, betekent “indienen” enige vorm van elektronische, mondelinge of schriftelijke communicatie die verzonden is naar de licentiegever of zijn vertegenwoordigers, inclusief maar niet gelimiteerd tot communicatie via elektronische mailinglijsten, broncode controle systemen en issue tracking systemen³ die worden beheerd door, of namens, de licentiegever, met als doel de bespreking en het verbeteren van het werk, maar met uitzondering van de communicatie die opvallend is gemarkeerd of anderszins schriftelijk is aangewezen als zijnde “Geen bijdrage”.

“Medewerker”: licentiegever en ieder andere individu of rechtspersoon namens wie een bijdrage is ontvangen door de licentiegever en dat vervolgens is opgenomen in het werk.

2. Verlening van de auteursrecht licentie.

Onder voorbehoud van de bepalingen en voorwaarden van deze licentie, verleent elke medewerker u hierbij een voortdurende, wereldwijde, niet-exclusieve, kosteloze en royaltyvrije onherroepelijke auteursrecht licentie om het werk en afgeleide werken ervan te reproduceren, publiekelijk te vertonen, publiekelijk uit te voeren, in sublicentie te geven en te distribueren in bron- of objectvorm.

---

² De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/Apache-2.0>> Laatst geraadpleegd op: 21 okt. 2011.

³ Een issue tracking systeem is een computerprogramma dat bijhoudt welke problemen gemeld worden en hoe ze opgelost zijn. (<<searchcrm.techtarget.com/definition/issue-tracking-system>>; laatst geraadpleegd op: 06 december 2011).

4. Herdistributie.

U mag kopieën van het werk of afgeleide werken reproduceren en distribueren in elk medium, met of zonder wijzigingen en in bron- of objectvorm, vooropgesteld dat u voldoet aan de volgende voorwaarden:

1. U moet ieder andere ontvanger van het werk of afgeleide werken een kopie van deze licentie geven; en
2. U moet bij gewijzigde bestanden duidelijk vermelden dat u de bestanden hebt veranderd; en
3. U moet in de bronvorm van afgeleide werken die u distribueert, alle auteursrechten, octrooien, handelsmerken en attributie mededelingen van de bron van het werk behouden, met uitzondering van die berichten die geen betrekking hebben op een deel van de afgeleide werken; en
4. Als het werk voorzien is van een "MEDEDELING" bestand als onderdeel van de distributie, dan moet elk afgeleid werk dat u distribueert een leesbare kopie van de attributie mededelingen bevatten binnen het betreffende "MEDEDELING" bestand, met uitzondering van die berichten die geen betrekking hebben op een deel van de afgeleide werken, in ten minste een van de volgende plaatsen:
  - In een MEDEDELING bestand als deel van de afgeleide werken;
  - In de bronvorm of documentatie, als deze geleverd worden met het afgeleide werk; of
  - In een display dat gegenereerd wordt door de afgeleide werken, indien en voor zover waar deze derden mededelingen normaliter verschijnen.
  - De inhoud van het MEDEDELING bestand zijn alleen voor informatie doeleinden bedoeld en wijzigen de licentie niet. U mag uw eigen attributie mededelingen toevoegen aan de afgeleide werken die u distribueert, naast of als een addendum bij het MEDEDELING bestand van het werk, op voorwaarde dat zulke attributie mededelingen niet opgevat kunnen worden als het wijzigen van de licentie.

U mag uw eigen auteursrecht statement toevoegen aan uw wijzigingen en u mag extra of afwijkende licentievoorwaarden- en bepalingen opstellen voor het gebruik, reproductie of distributie van uw wijzigingen, of voor deze afgeleide werken als een geheel, op voorwaarde dat uw gebruik, reproductie en distributie van het werk overeenstemmen met de bepalingen zoals zij staan in deze licentie.

9. Acceptatie van garantie of aanvullende aansprakelijkheid.

Bij het herdistribueren van het werk of afgeleide werken, kunt u ervoor kiezen om, tegen een vergoeding, aanvaarding van ondersteuning, garantie, vergoeding of andere aansprakelijkheid verplichtingen en/of rechten in overeenstemming met deze licentie aan te bieden. Bij het aanvaarden van deze verplichtingen echter, mag u alleen in eigen naam en op uw eigen verantwoordelijkheid handelen en niet namens een andere medewerker, en alleen als u er mee akkoord gaat dat u de medewerker moet verdedigen en vrijwaren voor enige aansprakelijkheid of van beweerde claims tegen de medewerker vanwege uw acceptatie van deze garantie of aanvullende aansprakelijkheid.

C.2 Berkeley Software Distribution – BSD 2-clause⁴

Copyright © <JAAR>, <EIGENAAR>

Alle rechten voorbehouden.

Herdistributie en gebruik in bron- en objectvormen, met of zonder aanpassing, zijn toegestaan op voorwaarde dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De herdistributie van de broncode moet de bovenstaande auteursrecht vermelding bevatten, de lijst met voorwaarden en de onderstaande disclaimer.
- Herdistributie in objectcode moet de bovenstaande auteursrecht vermelding reproduceren, de lijst met voorwaarden en de onderstaande disclaimer in de documentatie en/of andere materialen behorend bij de distributie.

DEZE SOFTWARE IS AANGEBODEN DOOR DE AUTEURSRECHT RECHTHEBBENDEN EN MEDEWERKERS “ZOALS HET IS” EN ALLE UITDRUKKELIJKE OF GEÏMPliceERDE GARANTIES, INCLUSIEF, MAAR NIET BEPERKT TOT, DE GEÏMPliceERDE GARANTIE VAN VERKOOPBAARHEID EN GESCHIKTHEID VOOR EEN SPECIFIEK DOEL ZIJN AFGeweZEN. IN GEEN GEVAL ZULLEN DE AUTEURSRECHT RECHTHEBBENDEN OF MEDEWERKERS AANSprakELIJk ZIJN VOOR ENIGE DIRECTE, INDIRECTE, INCIDENTELE, SPECIALE, MORELE OF GEVOLGSCHADE (INCLUSIEF, MAAR NIET BEPERKT TOT AANKOOP VAN VERVANGENDE GOEDEREN OF DIENSTEN; HET VERLIES VAN GEBRUIK, DATA, OF WINST; OF BEDRIJFS-ONDERBREKING) OP WELKE MANIER VEROORZAakt EN OP ELKE AANSprakELIJkHEIDSTheORIE, HETZIJ IN CONTRACT, STRIKTE AANSprakELIJkHEID OF BENADELING (INCLUSIEF NALATIGHEID OF ANDERSZINS) DIE OP ENIGE WIJZE IS ONTSTAAN UIT HET GEBRUIK VAN DEZE SOFTWARE, ZELFS INDIEN MEN OP DE HOOgTE WAS VAN DE MOGELIJkHEID VAN DERGELIJKE SCHADE.

---

⁴ De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/BSD-2-Clause>>
Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

C.3 GNU General Public License 2.0⁵

0. Deze licentie is van toepassing op elk programma of ander werk dat een melding bevat die is geplaatst door de auteursrecht rechthebbende waarin is vermeld dat het mag worden gedistribueerd onder de voorwaarden van deze General Public License. Het programma, hieronder, verwijst naar enig programma of werk, en een “werk gebaseerd op het programma” betekent of het programma of enige afgeleide werken onder het auteursrecht: dat wil zeggen, een werk dat het programma of een deel van het programma bevat, het deel ervan of letterlijk of met aanpassingen en/of vertaald in een andere taal. (Hierna vallen, zonder beperking, vertalingen onder de term “aanpassing”.) Iedere licentiehouder wordt geadresseerd met “U”.

Andere activiteiten dat kopiëren, distribueren en aanpassen vallen niet onder deze licentie; zij vallen buiten het toepassingsgebied. Het uitvoeren van het programma is niet gelimiteerd, en de uitkomsten van het programma vallen alleen onder deze licentie als de inhoud bestaat uit een werk gebaseerd op het programma (onafhankelijk of deze zijn gemaakt door het uitvoeren van het programma). Of dit waar is, hangt af van wat het programma doet.

1. U mag letterlijke kopieën van de broncode van het programma zoals u die ontvangt kopiëren en distribueren, met elk medium, op voorwaarde dat u duidelijk en adequaat op iedere kopie een geschikte auteursrecht vermelding en afwijzing van garantie plaatst; alle meldingen intact houdt die verwijzen naar deze licentie en de afwezigheid van enige garantie; en andere ontvangers van het programma een kopie van deze licentie verschaft met de levering van het programma.

U mag een vergoeding vragen voor de fysieke handeling van het verzenden van een kopie, en u mag naar uw keuze een garantie bescherming aanbieden in ruil voor een vergoeding.

2. U mag uw kopie of kopieën van het programma aanpassen, of een deel ervan, dus een werk vormend dat gebaseerd is op het programma, en deze aanpassingen of het werk kopiëren en distribueren onder de voorwaarden van artikel 1 hierboven, vooropgesteld dat u voldoet aan al deze voorwaarden:

- a) U moet ervoor zorgen dat de aangepaste bestanden prominente meldingen bevatten dat u de bestanden hebt gewijzigd en de datum van wijziging.
- b) U moet ervoor zorgen dat elk werk dat u distribueert of publiceert, dat in het geheel of delen ervan is afgeleid van het programma of delen daarvan, als een geheel is gelicenseerd onder de voorwaarden van deze licentie, kosteloos voor alle derde partijen.
- c) Als het aangepaste programma interactief bevelen leest terwijl het wordt uitgevoerd, moet u er voor zorgen dat het, wanneer het in de meest gewone manier opgestart wordt voor zulk interactief gebruik, een mededeling print of vertoont met een geschikte auteursrecht vermelding en een vermelding dat er geen garantie is (of anders, vermeldend dat u wel een garantie verleent) en dat gebruikers het programma mogen herdistribueren onder deze voorwaarden, en vertellend hoe de gebruiker een kopie van deze licentie kan lezen. (Uitzondering: als het programma zelf interactief is, maar normaliter niet zo'n mededeling uitprint, dan is uw werk gebaseerd op het programma niet verplicht tot het printen van zo'n mededeling.)

Deze vereisten gelden voor het gewijzigde werk als een geheel. Als identificeerbare delen van dat werk niet afgeleid zijn van het programma en redelijkerwijs beschouwd kunnen worden als onafhankelijke en gescheiden werken op zichzelf, dan is deze licentie en haar voorwaarden niet van toepassing op die delen wanneer u ze distribueert als gescheiden werken. Wanneer u dezelfde delen echter als een deel van het geheel van een werk dat is

---

⁵ De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/gpl-2.0.php>> Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

gebaseerd op het programma distribueert, moet de distributie van het geheel plaatsvinden onder de voorwaarden van deze licentie, wiens goedvinden voor andere licentiehouders zich uitbreidt tot het volledige geheel, en dus tot elk deel, ongeacht wie het geschreven heeft.

Het is dus niet de intentie van dit artikel om rechten te claimen of uw rechten te betwisten op werk dat volledig door u is geschreven; de intentie is eerder om het recht over de controle van de distributie van afgeleide of collectieve werken, gebaseerd op het programma, uit te voeren.

Daarnaast, louter de bundeling op het volume van een opslag- of distributiemedium van het programma (of een werk gebaseerd op het programma) met een werk dat niet gebaseerd is op het programma, brengt het andere werk niet onder de werkingssfeer van deze licentie.

3. U mag het werk (of een werk dat er op gebaseerd, onder artikel 2) in objectcode vorm of uitvoerbare vorm kopiëren en distribueren onder de bepalingen van artikel 1 en 2, mits u ook een van de volgende handelingen uitvoert:

- a) Begeleid het met de complete overeenkomstige machine leesbare broncode, die onder de bepalingen van artikel 1 en 2 moet worden gedistribueerd op een medium dat gebruikelijk is voor het uitwisselen van software; of
- b) Begeleid het met een schriftelijk aanbod dat tenminste drie jaar geldig is, om een derde partij voor niet meer dan de kosten van de fysieke bron distributie, de complete overeenkomstige machine leesbare broncode te leveren die onder de bepalingen van artikel 1 en 2 moet worden gedistribueerd op een medium dat gebruikelijk is voor het uitwisselen van software; of
- c) Begeleid het met de informatie die u ontvangen hebt aangaande het aanbod om de corresponderende broncode te distribueren. (Dit alternatief is alleen toegestaan voor niet-commerciële distributie en alleen als u het programma hebt ontvangen in objectcode of uitvoerbare vorm met een dergelijk aanbod, in overeenstemming met onderdeel b hierboven.)

De broncode van een werk is de vorm waaraan de voorkeur wordt gegeven om aanpassingen aan te maken. Voor een uitvoerbaar werk betekent de complete broncode alle broncode voor de modules die het bevat, plus alle bijbehorende interface definitie bestanden, plus de scripts die gebruikt worden om de compilatie en installatie van het uitvoerbare werk te controleren. Als een speciale uitzondering echter, hoeft de gedistribueerde broncode niet alles te bevatten wat normaliter gedistribueerd wordt (in bron- of objectvorm) met de hoofdcomponenten (compiler, kernen, enz.) van het besturingssysteem waar het programma op draait, tenzij dat component behoort bij de uitvoerbare vorm.

Als distributie van uitvoerbare of broncode is gedaan door het aanbieden van toestemming tot het kopiëren van een daarvoor aangewezen plaats, dan geldt het aanbieden van dezelfde toegang tot het kopiëren van de broncode van dezelfde aangewezen plaats als distributie van de broncode, hoewel derden niet verplicht zijn om de broncode samen met de objectcode te kopiëren.

4. U mag het programma niet kopiëren, aanpassen, sublicenseren of distribueren anders dan uitdrukkelijk vermeld is onder deze licentie. Enige poging anderszins tot kopiëren, aanpassen, sublicenseren of distribueren van het programma is nietig en zal automatisch uw rechten onder deze licentie beëindigen. Partijen die echter kopieën of rechten van u hebben ontvangen onder deze licentie zullen hun licenties behouden zolang deze partijen volledig in overeenstemming met de licentie blijven.

5. U bent niet verplicht deze licentie te accepteren, aangezien u het niet ondertekend hebt. Niets anders geeft u echter toestemming om het programma of zijn afgeleide werken aan te passen of te distribueren. Deze handelingen zijn bij wet verboden als u deze licentie niet

accepteert. Bij aanpassing of distributie van het programma (of ieder werk gebaseerd op het programma) impliceert u daarom uw acceptatie van deze licentie om dat te doen, en alle bepalingen en voorwaarden voor het kopiëren, distribueren en aanpassen van het programma of daarop gebaseerde werken.

6. Iedere keer dat u het programma(of daarop gebaseerde werken) herdistribueert ontvangt de ontvanger automatisch een licentie van de oorspronkelijke licentiegever om het programma dat onderwerp is van deze termen en voorwaarden te kopiëren, distribueren of aan te passen. U mag aan de ontvanger geen verdere restricties opleggen op het uitoefenen van de hierin verleende rechten. U bent niet verantwoordelijk voor het afdwingen van het in overeenstemming handelen met deze licentie door derde partijen.

7. Als, ten gevolge van een rechterlijke uitspraak of beweringen van octrooi-inbreuk of voor enige andere reden (niet gelimiteerd tot octrooi zaken), voorwaarden worden opgelegd aan u (door rechterlijk bevel, dan wel overeenkomst dan wel anderszins) die de voorwaarden van deze licentie tegenspreken, ontslaan deze u niet van de verplichtingen van deze licentie. Als u niet tegelijkertijd aan uw verplichtingen van deze licentie en andere octrooi verplichtingen kunt voldoen ten aanzien van de distributie, dan mag u als een gevolg daarvan het programma helemaal niet meer distribueren. Voorbeeld: als een octrooi licentie royalty vrije distributie van het programma niet toestaat aan al die direct of een indirect een kopie van u hebben ontvangen, dan is de enige manier waarop u aan zowel die voorwaarde als deze licentie kunt voldoen, het u volledig onthouden van de distributie van het programma.

Als een deel van dit artikel ongeldig of niet-afdwingbaar wordt onder bepaalde omstandigheden, dient het overige deel van het artikel te worden toegepast en in andere omstandigheden is het gehele artikel bedoeld om te worden toegepast.

Het is niet de bedoeling van dit artikel u te bewegen patenten of andere eigendomsrechten te schenden of de geldigheid van zulke rechten aan te vechten; dit artikel heeft uitsluitend tot doel het beschermen van de integriteit van het vrije software distributie systeem, dat wordt toegepast in de praktijk van publieke licenties. Vele mensen hebben genereuze bijdragen gedaan aan het brede scala van software dat is gedistribueerd door dat systeem, vertrouwend op de constante toepassing van dat systeem; het is aan de auteur/donor om te beslissen of hij of zij de software door een ander systeem en licentie wil distribueren en een licentiehouder kan die beslissing niet opleggen.

De bedoeling van dit artikel is om zeer duidelijk te maken wat men moet geloven als een consequentie van deze licentie.

C.4 GNU General Public License 3.0⁶

0. Definities.

“Deze licentie”: versie 3 van de GNU General Public License.

“Auteursrecht”: ook auteursrechtachtige wetten die van toepassing zijn op andere soorten werken, zoals een halfgeleider masker.

“Het programma”: elk auteursrechtrechterlijk werk dat onder deze licentie is gelicenseerd. Iedere licentiehouder wordt aangesproken met “u”. “Licentiehouders” en “ontvangers” kunnen individuen of organisaties zijn.

Het “aanpassen” van een werk betekent het kopiëren of het aanpassen van heel het werk of een deel, op een manier die auteursrechtelijke toestemming vereist, anders dan het maken van een exacte kopie. Het resultaat wordt een “aangepaste versie” van het eerdere genoemd of een werk “gebaseerd op” het eerdere werk.

“Overgenomen” werk: of het onaangepaste programma of een werk gebaseerd op het programma.

Het “verspreiden” van een werk: ermee doen wat u, zonder toestemming, direct of secundair aansprakelijk maakt voor inbreuk op rechten onder het geldende recht, behalve als het uitgevoerd wordt op een computer of als een privé kopie aangepast wordt. Verspreiding houdt kopiëren, distribueren (met of zonder aanpassing), toegankelijk maken voor het publiek en in sommige landen ook andere activiteiten in.

Het “overbrengen” van een werk: iedere vorm van verspreiding dat andere partijen toestaat om kopieën te maken of te ontvangen. Louter interactie met een gebruiker door middel van een computer netwerk, met geen transport van een kopie, is geen overbrenging.

Een interactie gebruikersinterface vertoont “adequate juridische meldingen” in die mate dat het een geschikte en duidelijk zichtbare functie inhoudt die (1) een adequate auteursrecht melding vertoont, en (2) meedeelt aan de gebruiker dat er geen garantie is op het werk (behalve op het moment dat garanties zijn aangeboden), dat licentiehouders het werk onder deze licentie over mogen brengen en hoe een kopie van deze licentie bekeken kan worden. Als de interface een lijst van gebruikercommando's of opties weergeeft, zoals een menu, voldoet een prominent onderwerp in de lijst aan dit criterium.

1. Broncode.

De “broncode” van een werk is de vorm waaraan de voorkeur wordt gegeven om aanpassingen aan te maken.

“Objectcode” betekent iedere niet-bron van een werk.

Een “standaard interface” betekent een interface dat of een officiële standaard is gedefinieerd door een erkende standaardisatie organisatie, of, in het geval van gespecificeerde interfaces voor een specifieke programmeertaal, een interface die breed gebruikt wordt door programmeurs in die taal.

De “systeem bibliotheek” van een uitvoerbaar werk houdt alles in, anders dan het werk als een geheel, dat (a) is opgenomen in de normale vorm van het verpakken van een groot onderdeel, maar dat geen onderdeel is van dat grote onderdeel, en (b) alleen de werking tussen het werk en dat grote onderdeel dient te bewerkstelligen, of een standaard interface te implementeren waar een implementatie voor beschikbaar is in broncode voor het publiek.

---

⁶ De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/gpl-3.0.php>> Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

Een “groot onderdeel”, in deze context, betekent een groot essentieel onderdeel (kern, scherm systeem, enz.) van het specifieke besturingssysteem (indien aanwezig) waar het uitvoerbare systeem op draait, of een compiler die het werk gebruikelijk produceerde, of een objectcode vertaler die het werk gebruikelijk uitvoerde.

De “corresponderende bron” voor een werk in objectcode vorm betekent alle broncode die nodig is om het werk te generen, te installeren, en (voor een uitvoerbare vorm) de object code te laten draaien en het werk aan te passen, inclusief scripts die de activiteiten controleren. Het houdt echter niet de systeem bibliotheken van het werk in, of tools voor algemene doeleinden of algemeen toegankelijke vrije programma's die ongewijzigd worden gebruikt voor het uitvoeren van die werkzaamheden, maar die geen deel zijn van het werk. De corresponderende bron bevat bijvoorbeeld definiërende interface bestanden behorend bij bron bestanden van het werk, en de broncode voor gedeelde bibliotheken en dynamisch gelinkte subprogramma's waar het werk speciaal voor ontworpen is om te eisen, zoals bij intieme data communicatie of beheersingsstromen tussen deze subprogramma's en andere delen van het werk.

De corresponderende bron hoeft niet alles in te houden dat gebruikers automatisch kunnen generen van andere delen van de corresponderende code.

De corresponderende code van een werk in broncode vorm is hetzelfde werk.

2. Elementaire rechten

Alle rechten die worden verleend onder deze licentie zijn verleend voor de bepaling van auteursrecht op het programma, en zijn onherroepelijk op de voorwaarde dat aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan. Deze licentie verzekert expliciet ongelimiteerde toestemming om het ongewijzigde programma te draaien. De uitkomst van het draaien van een overgenomen werk valt alleen onder deze licentie als de uitkomst, gegeven zijn inhoud, een overgenomen werk vormt. Deze licentie erkent uw rechten van eerlijk gebruik of andere equivalenten, zoals voorzien door het auteursrecht.

U mag overgenomen werken die u niet overgeeft maken, gebruiken en verspreiden, zonder voorwaarden zolang uw licentie enigszins van kracht blijft. U mag overgenomen werk overgeven aan anderen met als enig doel dat zij aanpassingen maken exclusief voor u, of voorzien van functies voor het draaien van zulke werken, vooropgesteld dat u voldoet aan de voorwaarden van deze licentie door het overgeven van al het materiaal waar u niet het auteursrecht over heeft. Diegenen dus die de overgenomen werken maken of draaien voor u moeten dit exclusief uit uw naam doen, onder uw leiding en toezicht, onder de voorwaarden die hen verbieden om kopieën te maken van uw auteursrechterlijk materiaal buiten hun relatie met u.

Overgeven onder andere omstandigheden is alleen toegestaan onder de hieronder vermelde voorwaarden. Sublicensering is niet toegestaan; artikel 10 maakt dit overbodig.

3. Bescherming van gebruikersrechten tegen ontduikende wetgeving.

Geen enkel overgenomen werk zal beschouwd worden als onderdeel van een doeltreffende technische maatregel onder toepasselijke wetgeving die de verplichtingen van artikel 11 van het WIPO auteursrecht verdrag, dat is aangenomen op 20 december 1996, oplegt, of soortgelijke wetgeving die ontduiking van zulke maatregelen verbiedt of beperkt.

Wanneer u een overgenomen werk overgeeft, doet u afstand van alle wettelijke mogelijkheden om ontduiking of technische maatregelen te verbieden voor zover een dergelijke ontduiking gebeurt door de uitoefening van rechten verkregen onder deze licentie met betrekking tot het overgenomen werk, en u wijst elke intentie af om de uitvoering of aanpassing van het werk te beperken als een middel van de tenuitvoerlegging van uw of

derde partijen wettelijke rechten om ontduiking of technische maatregelen te verbieden, tegen gebruikers van het werk.

4. Letterlijke kopieën overgeven.

U mag letterlijke kopieën van de broncode van het programma overgeven zoals u het ontvangt, op elk medium, vooropgesteld dat u op iedere kopie opvallend en adequaat een geschikte auteursrecht vermelding plaatst; alle mededelingen intact laat die vermelden dat deze licentie en alle niet-permissieve voorwaarden die zijn toegevoegd in overeenstemming met artikel 7 van toepassing zijn op de code; en dat u alle ontvangers met het programma een kopie van deze licentie geeft.

U mag elke prijs vragen of geen prijs voor iedere kopie die u overgeeft, en u mag ondersteuning of garantie bescherming aanbieden voor een vergoeding.

5. Aangepaste bronversies overgeven.

U mag een werk overgeven dat is gebaseerd op het programma, of de aanpassingen om het te produceren met het programma, in de vorm van broncode onder de voorwaarden van artikel 4, vooropgesteld dat u ook voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a) Het werk moet een prominente melding bevatten die zegt dat u het heeft aangepast en een relevante datum geven.
- b) Het werk moet een prominente melding bevatten die zegt dat het is vrijgegeven onder deze licentie en alle voorwaarden die zijn toegevoegd onder artikel 7. Deze voorwaarde wijzigt de voorwaarde in artikel 4 om “alle meldingen intact te houden”.
- c) U moet het gehele werk, als een geheel, licenseren onder deze licentie naar iedereen toe die in het bezit komt van een kopie. Deze licentie zal daarom van toepassing zijn, samen met eventueel onder artikel 7 toegevoegde voorwaarden, op het gehele werk, en al zijn onderdelen, ongeacht hoe deze zijn verpakt. Deze licentie geeft geen toestemming om het werk op een andere manier te licenseren, maar het maakt deze toestemming niet ongeldig als u deze apart heeft ontvangen.
- d) Als het werk gebruik maakt van interactieve gebruikersinterfaces, dan moeten deze adequate juridische meldingen vertonen; als het programma echter geen interactieve gebruikersinterfaces heeft die deze adequate juridische meldingen vertonen, moet uw werk dat ze niet per se laten doen.

Een compilatie van een overgenomen werk met andere gescheiden en onafhankelijke werken, die niet naar hun aard uitbreidingen van het overgenomen werk vormen, en die niet op een zodanige manier gecombineerd zijn dat ze een groter programma vormen, in of op een hoeveelheid van distributie media, wordt een “aggregaat” genoemd als de compilatie en het resulterende auteursrecht niet gebruikt worden om de toegang of wettelijke rechten van de gebruikers van de compilatie te beperken tot wat de individuele werken toestaat. De invoeging van een overgenomen werk in een aggregaat, zorgt er niet voor dat deze licentie van toepassing wordt op de andere delen van het aggregaat.

6. Niet-bron vormen overgeven.

U mag een werk overgeven in de vorm van objectcode onder de voorwaarden van artikel 4 en 5, vooropgesteld dat u ook de machine leesbare corresponderende bron onder de voorwaarden van deze licentie overgeeft, op één van deze manieren:

- a) Geeft het werk over in, of ingesloten in, een fysiek product (inclusief een fysiek distributie medium), vergezeld van de corresponderende code dat geplaatst is op een duurzaam fysiek medium dat wordt gebruikt voor het uitwisselen van software.
- b) Geef het werk over in, of ingesloten in, een fysiek product (inclusief een fysiek distributie medium), vergezeld van een schriftelijk aanbod, geldig voor minstens drie jaar en geldig voor de termijn waarin u reserve onderdelen of klantenondersteuning aanbiedt voor dat product model, om een ieder die de objectcode bezit of (1) een kopie van de corresponderende bron voor alle software in het product die valt onder

deze licentie te geven, op een duurzaam fysiek medium dat wordt gebruikt voor het uitwisselen van software, voor een prijs die niet meer is dan uw redelijke gemaakte kosten van de fysieke handeling van het op deze manier overgeven van de bron, of (2) toestemming geven tot het kosteloos kopiëren van de corresponderende bron van een netwerk server.

- c) Geef individuele kopieën van de objectcode over met een kopie van het schriftelijk aanbod om de corresponderende bron te leveren. Dit alternatief is alleen af en toe toegestaan en niet-commercieel, en alleen als u de objectcode heeft ontvangen met een dergelijk aanbod, in overstemming met sub b van artikel 6.
- d) Geef de objectcode over door toegang te bieden vanaf een daarvoor aangewezen plaats (gratis of voor een vergoeding), en biedt kosteloos gelijkwaardige toegang aan tot de corresponderende bron op dezelfde manier en met gebruik van dezelfde aangewezen plaats. U hoeft van de ontvangers niet te eisen dat zij de corresponderende bron samen met de objectcode kopiëren. Als de plaats waar de objectcode gekopieerd kan worden een netwerk server is, dan kan de corresponderende bron op een andere server staan (bediend door u of een derde) die vergelijkbare kopieerfaciliteiten ondersteunt, vooropgesteld dat u er duidelijk aanwijzingen op nahoudt bij de objectcode waarin staat waar zij de corresponderende bron kunnen vinden. Ongeacht wat voor server de corresponderende bron huisvest, u blijft verplicht de bereikbaarheid voor zolang als nodig is te verzekeren om te voldoen aan deze voorschriften.
- e) Geef de objectcode over via peer-to-peer transmissie, vooropgesteld dat u de andere gebruikers informeert over waar de objectcode en corresponderende bron van het werk kosteloos wordt aangeboden voor het algemene publiek onder artikel 6 sub d.

Een gescheiden deel van de objectcode, wiens broncode is uitgesloten van de corresponderende bron als een systeem bibliotheek, hoeft niet in het over te geven objectcode werk gesloten te worden.

Een “gebruikersproduct” is of (1) een “consumentenproduct”, dat houdt alle materiële persoonlijke eigendommen in die normaliter gebruikt worden voor persoonlijke, familie of huishoudelijke doeleinden, of (2) alles dat ontworpen of verkocht wordt voor vereniging met een woning. In het bepalen of een product een consumentenproduct is, zullen twijfelgevallen in het voordeel van de dekking worden beslecht. Voor een bepaald product ontvangen door een bepaalde gebruiker, verwijst “normaliter gebruik” naar een typisch of algemeen gebruik van die klasse van dat product, ongeacht de status van de bepaalde gebruiker of de manier waarop de bepaalde gebruiker het product eigenlijk gebruikt, of verwacht of verwacht wordt het product te gebruiken. Een product is een consumenten product, ongeacht of het product substantiële commerciële, industriële of niet-consumenten toepassingen heeft, tenzij deze toepassingen de enige significante wijze van gebruik van het product vormen.

“Installatiegegevens” betekenen voor een gebruikersproduct alle methoden, procedures, autorisatie sleutels, of andere informatie die nodig is om aangepaste versies van een overgenomen werk te installeren en uit te voeren in dat gebruikersproduct vanaf een aangepaste versie van de corresponderende bron. De informatie moet voldoende zijn om ervoor te zorgen dat de verdere werking van de gewijzigde objectcode in geen enkel geval voorkomen of verstoord wordt, enkel en alleen omdat de aanpassing is gemaakt.

Als u een objectcode werk overgeeft onder dit artikel, of met, of specifiek voor gebruik in, een gebruikersproduct, en de overgave vindt plaats als deel van een transactie waarin het recht op bezit en gebruik van het gebruikersproduct wordt overgegeven aan de ontvanger in eeuwigheid of voor een vaste termijn (ongeacht hoe de transactie is gekarakteriseerd), dan moet de corresponderende bron die overgegeven wordt onder dit artikel, vergezeld worden van de installatiegegevens. Dit vereiste geldt echter niet als u noch de derde partij de

mogelijkheid behoudt om de aangepaste objectcode te installeren op het gebruikersproduct (het werk is bijvoorbeeld geïnstalleerd in het ROM⁷).

De verplichting om de installatiegegevens te verstrekken houdt niet een verplichting in om verder te gaan met het verstrekken van ondersteunende diensten, garanties of updates van een werk dat aangepast of geïnstalleerd is door de ontvanger, of voor het gebruikersproduct waarin het is aangepast of geïnstalleerd. Toegang tot een netwerk kan ontzegd worden wanneer de aanpassing zelf de werking van het netwerk materieel en nadelig beïnvloedt of de regels en protocollen voor de communicatie over het netwerk schendt.

Overgegeven corresponderende bronnen, en verstrekte installatiegegevens, in overeenstemming met dit artikel, moet in een indeling dat publiekelijk is gedocumenteerd (en met een voor het publiek beschikbare implementatie in broncode vorm), en mag geen speciaal wachtwoord of speciale sleutel vereisen voor uitpakken, lezen of kopiëren.

7. Aanvullende voorwaarden.

“Aanvullende toestemmingen” zijn voorwaarden die de voorwaarden van deze licentie aanvullen door het maken van uitzonderingen voor één of meer van haar bepalingen. Aanvullende toestemmingen die van toepassing zijn op het gehele programma zullen behandeld worden alsof zij opgenomen waren in deze licentie, in dusdanige mate dat zij geldig zijn onder de toepasselijke wetgeving. Indien aanvullende voorwaarden alleen gelden voor een deel van het programma, dan mag dat deel gescheiden gebruikt worden onder die voorwaarden, maar het gehele programma blijft onder de regels van deze licentie gelden, zonder dat gelet wordt op de aanvullende toestemmingen.

Wanneer u een kopie van een overgenomen werk overgeeft, mag u ervoor kiezen enige aanvullende toestemmingen te verwijderen van die kopie, of van enig deel ervan. (Aanvullende toestemmingen kunnen geschreven zijn om hun eigen verwijdering te verplichten in bepaalde zaken wanneer u het werk heeft aangepast.) U mag aanvullende toestemming plaatsen op materiaal dat door u is toegevoegd aan een overgenomen werk, waarvoor u de geschikte auteursrecht toestemming heeft, of kan geven.

Niettegenstaande enige andere bepaling van deze licentie, voor materiaal dat u toevoegt aan een overgenomen werk, mag u (indien geautoriseerd door de auteursrecht rechthebbenden van dat materiaal) de voorwaarden van deze licentie aanvullen met voorwaarden:

- a) Waarin garantie wordt afgewezen of aansprakelijkheid wordt beperkt, anders dan in de artikelen 15 en 16 van deze licentie; of
- b) Waarin de verplichting wordt gegeven dat bepaalde redelijke juridische kennisgevingen of auteurstoeschrijvingen bewaard moeten blijven in dat materiaal of in de adequate juridische mededelingen die getoond worden door de werken die dit bevatten; of
- c) Waarin een onjuiste voorstelling van het origineel van dat materiaal verboden wordt, of waarin de verplichting staat dat aangepaste versies van dat materiaal op een redelijke manier worden aangemerkt als anders van de originele versie; of
- d) Waarin het gebruik van namen van de licentiegevers of auteurs van het materiaal voor publiciteitsdoeleinden gelimiteerd wordt; of
- e) Waarin afgezien wordt van het verlenen van rechten onder het merkenrecht voor het gebruik van sommige handelsnamen, handelsmerken of dienstmerken; of
- f) Waarin de schadeloosstelling van licentiegevers en auteurs van dat materiaal door iedereen die het werk overgeeft (of aangepaste versies ervan) met contractuele aannames van aansprakelijkheid aan ontvangers wordt verplicht, voor enige

---

⁷ ROM staat voor Read Only Memorie; in het ROM wordt informatie van de computer bewaard, ook wanneer hij uitstaat. Zoals de naam al zegt, kan het ROM alleen gelezen worden, het kan dus niet meer worden aangepast.

aansprakelijkheid die deze contractuele aannames opleggen aan deze licentiegevers en auteurs.

Alle andere niet-permissieve aanvullende voorwaarden worden beschouwd als “verdere beperkingen” in de zin van artikel 10. Indien het programma zoals u het heeft ontvangen, of enig deel ervan, een mededeling bevat waarin staat dat het geldig is onder deze licentie met een voorwaarde die een verdere beperking is, dan mag u deze voorwaarde verwijderen. Indien een licentiedocument een verdere beperking bevat, maar herlicensering of overgeeft onder deze licentie toestaat, dan mag u aan een overgenomen werk materiaal toevoegen dat geldig is onder de voorwaarden van dat licentiedocument, vooropgesteld dat de verdere beperking de herlicensering of overgeeft niet overleeft.

Indien u voorwaarden heeft toegevoegd aan een overgenomen werk, in overstemming met dit artikel, moet u in de relevante bronbestanden een mededeling plaatsen van de aanvullende voorwaarden die van toepassing zijn op die bestanden, of een melding die aangeeft waar de toepasselijke voorwaarden te vinden zijn.

Aanvullende voorwaarden, permissief of niet-permissief, kunnen gedaan worden in de vorm van een apart geschreven licentie of gesteld worden als uitzonderingen; de hierboven vermelde verplichtingen gelden in ieder geval.

8. Beëindiging.

U mag een overgenomen werk niet verspreiden of aanpassen, behalve zoals uitdrukkelijk is voorzien onder deze licentie. Iedere poging om het anderszins te verspreiden of aan te passen is nietig, en uw rechten verkregen onder deze licentie, zullen hierdoor automatisch beëindigd worden (inclusief enige octrooien in licentie die verleend zijn onder lid 3 van artikel 11).

Als u echter de schending van deze licentie staakt, dan wordt uw licentie van een bepaalde auteursrecht rechthebbende hersteld (a) voorlopig, tenzij en totdat de auteursrecht rechthebbende expliciet en definitief uw licentie eindigt, en (b) permanent, als de auteursrecht rechthebbende er niet in slaagt u in kennis te stellen van de schending met gebruik van redelijke middelen, voorafgaand aan de 60 dagen na stopzetting.

Bovendien wordt uw licentie van een bepaalde auteursrecht rechthebbende permanent hersteld, als de auteursrecht rechthebbende u in kennis stelt van de schending met gebruik van redelijke middelen, dit de eerste keer is dat u een kennisgeving heeft ontvangen van de schending van de licentie(voor elk werk) van die auteursrecht rechthebbende, en u herstelt de schending voorafgaand aan de 30 dagen na uw ontvangst van de kennisgeving.

Beëindiging van uw rechten onder dit artikel, beëindigt niet de licenties van partijen die kopieën of rechten van u hebben ontvangen onder deze licentie. Indien uw rechten zijn beëindigd en niet permanent zijn hersteld, dan komt u niet in aanmerking voor de ontvangst van nieuwe licenties voor hetzelfde materiaal onder artikel 10.

9. Acceptatie niet vereist voor het hebben van kopieën.

U bent niet verplicht deze licentie te accepteren om een kopie van het programma te mogen ontvangen of draaien. Bijkomende vermeerdering van een overgenomen werk, zich uitsluitend voordoend als een gevolg van het gebruiken van peer-to-peer transmissie om een kopie te ontvangen, vereist ook geen acceptatie. Niets anders dan deze licentie geeft u echter toestemming om enig overgenomen werk te verspreiden en aan te passen. Deze acties maken inbreuk op het auteursrecht als u de licentie niet accepteert. Door het aanpassen of verspreiden van het werk geeft u daarom aan dat u de licentie geaccepteerd heeft om dat te mogen doen.

10. Automatisch licenseren van stroomafwaartse ontvangers.

Iedere keer dat u een overgenomen werk overgeeft, ontvangt de ontvanger automatisch een licentie van de originele licentiegevers, om het programma dat onderwerp is van deze licentie te draaien, aan te passen en te verspreiden. U bent niet verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving door derde partijen van deze licentie.

Een “entiteitstransactie” is een transactie waarbij de controle van een organisatie wordt overgegeven, of nagenoeg alle activa van één, of waarbij een organisatie wordt opgedeeld of organisaties worden samengevoegd. Indien verspreiding van een overgenomen werk voortkomt uit een entiteitstransactie, ontvangt iedere partij bij die transactie die een kopie van het werk ontvangt, ook wat voor licenties waar de voorganger van de partij een belang in had of kon geven onder de vorige paragraaf, plus een recht op bezit van de corresponderende bron van het werk in het belang van de voorganger, als de voorganger het heeft of kan krijgen met redelijke inspanningen.

U mag geen verdere restricties opleggen aan de uitvoering van de verleende of verzekerde rechten onder deze licentie. U mag bijvoorbeeld geen vergoeding vragen voor de licentie, royalty's of andere kosten voor de uitvoering van rechten verleend onder deze licentie en u mag geen rechtszaken starten (waaronder een vordering tegen een derde partij of een tegenvordering) veronderstellend dat een octrooiaanvraag wordt geschonden door het maken, gebruiken, verkopen, te koop aanbieden of importeren van het programma of enig deel ervan.

12. Geen overgave van andermans vrijheid.

Indien voorwaarden aan u worden opgelegd (dan wel door een rechterlijke uitspraak, overeenkomst of anderszins) die de voorwaarden van deze licentie tegenspreken, ontslaan deze u niet van de verplichtingen van deze licentie. Als u niet tegelijkertijd aan uw verplichtingen van deze licentie en andere octrooi verplichtingen kunt voldoen ten aanzien van de distributie, dan mag u als een gevolg daarvan het programma helemaal niet meer distribueren. Voorbeeld: als een octrooi licentie royalty vrije distributie van het programma niet toestaat aan allen die direct of een indirect een kopie van u hebben ontvangen, dan is de enige manier waarop u aan zowel die voorwaarde als aan deze licentie kunt voldoen, het u volledig onthouden van de distributie van het programma.

C.5 GNU Library/Lesser General Public License 2.1⁸

0. Deze licentie overeenkomst is van toepassing op alle software bibliotheken of andere programma's die een vermelding bevatten die geplaatst is door de auteursrecht rechthebbende of een andere geautoriseerde partij die zegt dat het gedistribueerd mag worden onder de voorwaarden van deze Lesser General Public License (ook wel deze licentie genoemd). Iedere gelicenseerde wordt aangesproken met "u".

Een "bibliotheek" betekent een verzameling van software functies en/of data die zo zijn voorbereid dat ze eenvoudig kunnen worden gekoppeld aan toepassingsprogramma's (die gebruik maken van enkele van deze functies en data) om uitvoerbare bestanden te vormen.

De "bibliotheek" hieronder, refereert naar eenzelfde soort software bibliotheek of werk dat is gedistribueerd onder deze voorwaarden. Een "werk gebaseerd op de bibliotheek" betekent of de bibliotheek of een afgeleid werk onder auteursrecht: dat wil zeggen, een werk dat de bibliotheek of een deel ervan bevat, letterlijk dan wel met wijzigingen en/of rechttoe rechtaan vertaald in een andere taal. (Hierna vallen vertalingen zonder uitzondering onder de term "wijzigingen".)

"Broncode" voor een werk betekent de voorkeur voor de vorm van het werk om wijzigingen in aan te brengen. Voor een bibliotheek betekent complete broncode alle broncode voor alle modules die het inhoudt, plus geassocieerde interface definitiebestanden, plus de scripts die gebruikt worden om de compilatie en installatie van de bibliotheek te controleren.

Andere activiteiten dan kopiëren, distribueren en wijzigen vallen niet onder deze licentie; zij vallen buiten haar reikwijdte. Het draaien van een programma met gebruik van de bibliotheek is niet beperkt, en resultaten van zo'n programma zijn alleen gedekt als de inhoud een werk gebaseerd op de bibliotheek vormt (onafhankelijk van het gebruik van de bibliotheek in een hulpmiddel voor het schrijven ervan). Of dat waar is, hangt af van wat de bibliotheek doet en wat het programma doet dat de bibliotheek gebruikt.

1. U mag letterlijke kopieën van de complete broncode van de bibliotheek zoals u deze ontvangt kopiëren en distribueren, op elk medium, vooropgesteld dat u op iedere kopie opvallend en adequaat een geschikte auteursrecht vermelding plaatst; alle mededelingen intact laat die verwijzen naar deze licentie en naar de afwezigheid van enige garantie; en een kopie van deze licentie tegelijkertijd met de bibliotheek distribueert.

U mag een vergoeding vragen voor de fysieke handeling van het verzenden van een kopie, en u mag naar uw keuze een garantie bescherming aanbieden in ruil voor een vergoeding.

2. U mag uw kopie of kopieën van bibliotheek, of delen daarvan, wijzigen, zodat het een werk vormt dat is gebaseerd op de bibliotheek, en deze wijzigingen of werk kopiëren en distribueren onder de voorwaarden van artikel 1 hierboven, vooropgesteld dat u ook voldoet aan alle voorwaarden:

- a. Het gewijzigde werk moet een software bibliotheek op zichzelf zijn.
- b. U moet ervoor zorgen dat de gewijzigde bestanden duidelijk vermelden dat u de bestanden veranderd hebt en de datum vermelden van enige verandering.
- c. U moet ervoor zorgen dat het gehele werk kosteloos gelicenseerd is onder de voorwaarden van deze licentie voor alle derde partijen.
- d. Indien een faciliteit in de gewijzigde bibliotheek verwijst naar een functie of een tabel met gegevens die moeten worden geleverd door een toepassingsprogramma dat gebruik maakt van de faciliteit, anders dan als een argument dat wordt doorgegeven wanneer de faciliteit wordt aangeroepen, dan moet u in goede trouw inspanning

---

⁸ De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/lgpl-2.1.php>>
Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

leveren om ervoor te zorgen dat, in het geval een toepassing een dergelijke functie of tabel niet levert, de faciliteit nog steeds werkt, en het deel dat betekenisvol blijft, uitvoert.

(Bijvoorbeeld: een functie in een bibliotheek om vierkantswortels te berekenen, heeft een doel dat, volledig en goed gedefinieerd, onafhankelijk is van de toepassing. Sub d van artikel 2 vereist daarom dat iedere toepassingsleverende functie of tabel die gebruikt wordt door deze functie optioneel moet zijn: als de toepassing het niet levert, moet de vierkantswortel functie nog steeds vierkantswortels berekenen.)

Deze eisen gelden op het gewijzigde werk als een geheel. Indien identificeerbare delen van dat werk niet afgeleid zijn van de bibliotheek, en redelijkerwijs gezien kunnen worden als onafhankelijke en gescheiden werken op zichzelf, dan is deze licentie en haar voorwaarden niet van toepassing op deze delen wanneer u ze distribueert als aparte werken. Wanneer u dezelfde delen echter distribueert als deel van het geheel dat een werk is, gebaseerd op de bibliotheek, dan moet de distributie van het geheel plaatsvinden op de voorwaarden van deze licentie, wiens toestemming voor andere licenties zich uitstrekt tot het volledige geheel, en dus naar ieder en elk deel, ongeacht wie het geschreven heeft.

Het is dus niet de intentie van dit artikel om rechten te claimen of uw rechten te betwisten op werk dat volledig door u is geschreven; de intentie is eerder om het recht over de controle van de distributie van afgeleide of collectieve werken, gebaseerd op de bibliotheken, uit te voeren.

Bovendien, louter de bundeling van ander werk, niet gebaseerd op de bibliotheek, met de bibliotheek (of met een werk gebaseerd op de bibliotheek) op een volume van een opslag- of distributiemedium brengt het andere werk niet onder de reikwijdte van deze licentie.

3. U kunt ervoor kiezen om de voorwaarden van de gewone GNU General Public License toe te passen in plaats van deze licentie, op een bepaald exemplaar van de bibliotheek. Om dit te doen, moet u alle vermeldingen die verwijzen naar deze licentie aanpassen, zodat zij verwijzen naar gewone GNU General Public License, versie 2, in plaats van naar deze licentie. (Indien een nieuwere versie dan versie 2 van de gewone GNU General Public License is verschenen, dan kunt u die versie specificeren als u dat wenst.) Maak geen andere wijzigingen in deze vermeldingen.

Zodra deze wijziging is gemaakt in een gegeven kopie, is het onomkeerbaar voor die kopie, dus de gewone GNU General Public License is van toepassing voor alle volgende kopieën en afgeleide werken gemaakt van die kopie.

Deze optie is nuttig wanneer u een deel van de code van de bibliotheek wenst te kopiëren naar een programma dat geen bibliotheek is.

4. U mag de bibliotheek kopiëren en distribueren (of een deel of afgeleide ervan, onder artikel 2) in objectcode of uitvoerbare vorm onder de voorwaarden van artikel 1 en 2 hierboven, vooropgesteld dat u het begeleidt met de complete corresponderende machine leesbare broncode, die gedistribueerd moet worden onder de voorwaarden van artikel 1 en 2 hierboven op een medium dat gebruikelijk is voor software uitwisseling.

Als de distributie van objectcode is gedaan door het aanbieden van toegang voor het kopiëren vanaf een daarvoor aangewezen plaats, dan voldoet het aanbieden van gelijkwaardige toegang voor het kopiëren van de broncode vanaf dezelfde plaats aan de eis van het distribueren van de broncode, hoewel derden niet verplicht zijn om de broncode samen met de objectcode te kopiëren.

5. Een programma dat geen afgeleide of enig deel van de bibliotheek bevat, maar is ontworpen om samen te werken met de bibliotheek door het ermee te verenigen of er aan te linken, wordt een “werk dat de bibliotheek gebruikt” genoemd. Een dergelijk werk, geïsoleerd, is geen afgeleid werk van de bibliotheek en valt daarom buiten het toepassingsgebied van deze licentie.

Een “werk dat de bibliotheek gebruikt” linken aan de bibliotheek creëert echter een uitvoerbaarheid dat een afgeleide van de bibliotheek is (omdat het delen van de bibliotheek bevat), eerder dan een “werk dat de bibliotheek gebruikt”. De uitvoerbaarheid valt daarom onder deze licentie. Artikel 6 geeft voorwaarden voor de distributie van zulke uitvoerbaarheden.

Wanneer een “werk dat de bibliotheek gebruikt” materiaal gebruikt van een hoofdbestand dat deel is van de bibliotheek, dan kan de objectcode voor het werk een afgeleid werk van de bibliotheek zijn, hoewel de broncode dat niet is. Of dit waar is, is vooral belangrijk als het werk gelinkt kan worden zonder de bibliotheek, of als het werk zelf een bibliotheek is. De drempel om dit waar te laten zijn is niet precies gedefinieerd door de wet.

Als zo'n objectbestand alleen numerieke parameters, data structuur lay-outs en databenaderingsmethoden, en kleine macro's⁹ en kleine inregel functies¹⁰ (tien regels of minder in lengte) gebruikt, dan is het gebruik van het objectbestand onbeperkt, ongeacht of het een legaal afgeleid werk is. (Uitvoerbare varianten die deze objectcode bevatten plus delen van de bibliotheek blijven onder artikel 6 vallen.)

Anderszins, als het werk een afgeleide is van de bibliotheek, dan mag u de objectcode van het werk distribueren onder de voorwaarden van artikel 6. Iedere uitvoerbare variant die dat werk bevat, valt onder artikel 6, ongeacht of ze wel of niet direct gelinkt zijn aan de bibliotheek.

6. Als een uitzondering op bovenstaande artikelen, mag u ook “werk dat gebruik maakt van de bibliotheek” combineren of linken met de bibliotheek om een werk te produceren dat delen van de bibliotheek bevat, en dat werk distribueren onder de voorwaarden van uw keuze, vooropgesteld dat de voorwaarden wijzigingen voor het eigen gebruik van de gebruiker toestaat en reverse engineering¹¹ voor het ontdoen van fouten in deze wijzigingen.

U moet bij elke kopie van het werk prominent weergeven dat de bibliotheek erin is verwerkt en dat de bibliotheek en het gebruik ervan onder deze licentie valt. U moet een kopie van deze licentie leveren. Indien het werk tijdens de uitvoering auteursrecht meldingen vertoont, dan moet u de auteursrecht melding voor de bibliotheek daarbij voegen, evenals een verwijzing naar waar de gebruiker een kopie van deze licentie kan vinden. U moet ook één van deze dingen doen:

- a) Begeleid het werk met de complete corresponderende machine leesbare broncode voor de bibliotheek, inclusief wat voor soort veranderingen gebruikt zijn in het werk (die gedistribueerd moeten zijn onder bovenstaande artikelen 1 en 2); en, indien het werk een uitvoerbare vorm is die gelinkt is aan de bibliotheek, met het complete machine leesbare “werk dat de bibliotheek gebruikt” als object- en/of broncode, zodat de gebruiker de bibliotheek aan kan passen en dan kan herlinken om een gewijzigde uitvoerbare vorm te produceren die de aangepaste bibliotheek bevat. (Het is begrijpelijk dat de gebruiker die de inhoud van de definitiebestanden in de bibliotheek

---

⁹ Een volgorde van karakters dat aan omgevormd wordt naar een andere volgorde van ook weer karakters die naar een uitkomst moeten leiden van een bepaalde procedure.

¹⁰ De inregel functie zorgt ervoor dat wanneer een opdracht wordt gegeven aan de computer, de inregel functie deze oppakt en uitvoert, in plaats van dat er stukje geheugen beschikbaar moet worden gesteld.

¹¹ Reverse engineering (omgekeerde bouwkunde) is het onderzoeken van een stuk techniek, op een zodanige manier dat eenzelfde soort techniek daarvan nagemaakt kan worden.

wijzigt, niet noodzakelijkerwijs in staat zal zijn om de toepassing te hercompileren om de gewijzigde versie te gebruiken.)

- b) Gebruik een geschikt gedeeld bibliotheek mechanisme voor het linken met de bibliotheek. Een geschikt mechanisme is er een dat (1) tijdens de draaitijd een kopie van de bibliotheek gebruikt dat al aanwezig is op het computer systeem van de gebruiker, in plaats van het kopiëren van bibliotheekfuncties in de uitvoerbare versie, en (2) naar behoren samenwerkt met een gewijzigde versie van de bibliotheek, als de gebruiker er een installeert, zo lang als de interface van de gewijzigde versie verenigbaar is met de interface van de versie waar het werk mee gemaakt was.
- c) Begeleid het werk met een geschreven aanbod, geldig voor tenminste drie jaar, om dezelfde gebruiker de materialen te geven die gespecificeerd zijn sub a van artikel 6, hierboven, voor een vergoeding niet meer dan de kosten voor het vervullen van deze distributie.
- d) Indien de distributie van het werk is gedaan door toegang te bieden voor het kopiëren van een daarvoor aangewezen plaats, biedt dan gelijkwaardige toegang voor het kopiëren van de hierboven gespecificeerde materialen van diezelfde plaats.
- e) Controleer of de gebruiker al een kopie heeft ontvangen van deze materialen of dat u deze gebruiker reeds een kopie hebt toegezonden.

Voor een uitvoerbare versie, moet de vereiste vorm van het “werk dat de bibliotheek gebruikt” alle data en hulpprogramma’s bevatten die nodig zijn om de uitvoerbare vorm eruit te reproduceren. Als een bijzondere uitzondering echter, hoeven de materialen die gedistribueerd worden niet alles te bevatten wat normaal wordt gedistribueerd (in ofwel bron- ofwel objectvorm) met de grote onderdelen (compiler, kernel, enz.) van het besturingssysteem waarop de uitvoerbare versie draait, tenzij dat component zelf de uitvoerbare versie vergezelt.

Het kan gebeuren dat deze eis de licentie restricties tegenspreekt of andere merkgebonden bibliotheken die normaliter het besturingssysteem niet vergezellen. Een dergelijke tegenstelling betekent dat u niet zowel hen als het systeem kunt gebruiken in een uitvoerbare versie die u distribueert.

7. U mag bibliotheek faciliteiten die werken zijn die gebaseerd zijn op de bibliotheek naast een enkele bibliotheek plaatsen, samen met andere bibliotheek faciliteiten die niet onder deze licentie valt, en een dergelijke gecombineerde bibliotheek distribueren, vooropgesteld dat gescheiden distributie van het werk gebaseerd op de bibliotheek en van de andere bibliotheek faciliteiten anderszins is toegestaan, en op voorwaarde dat u deze twee dingen doet:

- a) Vergezel de gecombineerde bibliotheek met een kopie van hetzelfde werk gebaseerd op de bibliotheek, niet gecombineerd met andere bibliotheek faciliteiten. Dit moet gedistribueerd worden onder de voorwaarden van het artikel hierboven.
- b) Geef een permanente melding met de gecombineerde bibliotheek met het feit dat een deel ervan een werk is gebaseerd op de bibliotheek, en leg uit waar de begeleidende, niet gecombineerde vorm van hetzelfde werk gevonden kan worden.

8. U mag de bibliotheek niet kopiëren, wijzigen, sublicenseren, linken met, of distribueren behalve zoals uitdrukkelijk vermeld in deze licentie. Iedere poging anderszins om de bibliotheek te kopiëren, wijzigen, sublicenseren, linken met of distribueren is nietig, en zal automatisch uw rechten onder deze licentie beëindigen. Partijen die echter kopieën of rechten van u hebben ontvangen onder deze licentie, zullen hun licenties behouden zolang deze partijen volledig in overeenstemming met de licentie blijven.

9. Je bent niet verplicht deze licentie te accepteren, aangezien u het niet ondertekend hebt. Niets anders geeft u echter toestemming om de bibliotheek of haar afgeleide werken te wijzigen of te distribueren. Deze handelingen zijn bij wet verboden als u deze licentie niet

accepteert. Bij wijziging of distributie van de bibliotheek (of ieder werk gebaseerd op de bibliotheek) impliceert u daarom uw acceptatie van deze licentie om dat te doen, en alle bepalingen en voorwaarden voor het kopiëren, distribueren en wijzigen van de bibliotheek of daarop gebaseerde werken.

10. Iedere keer dat u de bibliotheek herdistribueert (of enig werk gebaseerd op de bibliotheek), ontvangt de ontvanger automatisch een kopie van de licentie van de originele licentiehouders om de bibliotheek, die onderworpen is aan de bepalingen en voorwaarden van de licentie, te kopiëren, distribueren, linken met of wijzigen. U mag aan de ontvanger geen verdere restricties opleggen op het uitoefenen van de hierin verleende rechten. U bent niet verantwoordelijk voor het afdwingen van het in overeenstemming handelen met deze licentie door derde partijen.

11. Als, ten gevolge van een rechterlijke uitspraak of beweringen van octrooi-inbreuk of voor enige andere reden (niet gelimiteerd tot octrooi zaken), voorwaarden worden opgelegd aan u (door rechterlijk bevel, dan wel overeenkomst, dan wel anderszins) die de voorwaarden van deze licentie tegenspreken, ontslaan deze u niet van de verplichtingen van deze licentie. Als u niet tegelijkertijd aan uw verplichtingen van deze licentie en andere octrooi verplichtingen kunt voldoen ten aanzien van de distributie, dan mag u als een gevolg daarvan de bibliotheek helemaal niet meer distribueren. Voorbeeld: als een octrooi licentie royalty vrije distributie van de bibliotheek niet toestaat aan al die direct of een indirect een kopie van u hebben ontvangen, dan is de enige manier waarop je aan zowel die voorwaarde als deze licentie kunt voldoen, het u volledig onthouden van de distributie van de bibliotheek.

Als een deel van dit artikel ongeldig of niet-afdwingbaar wordt onder bepaalde omstandigheden, dient het overige deel van het artikel te worden toegepast en in andere omstandigheden is het gehele artikel bedoeld om te worden toegepast.

Het is niet de bedoeling van dit artikel u te bewegen patenten of andere eigendomsrechten te schenden of de geldigheid van zulke rechten aan te vechten; dit artikel heeft uitsluitend tot doel het beschermen van de integriteit van het vrije software distributie systeem, dat wordt toegepast in de praktijk van publieke licenties. Vele mensen hebben genereuze bijdragen gedaan aan het brede scala van software dat is gedistribueerd door dat systeem, vertrouwend op de constante toepassing van dat systeem; het is aan de auteur/donor om te beslissen of hij of zij de software door een ander systeem en licentie wil distribueren en een licentiehouders kan die beslissing niet opleggen.

De bedoeling van dit artikel is om zeer duidelijk te maken wat men moet geloven een consequentie van de rest van deze licentie te zijn.

14. Indien u delen van de bibliotheek wenst in te lijven in andere vrije programma's wiens distributie voorwaarden onverenigbaar zijn met deze, vraag dan schriftelijk toestemming aan de auteur. Voor software dat onder auteursrecht staat van de Free Software Foundation, schrijf naar de Free Software Foundation; we maken hier soms uitzonderingen voor. Onze beslissing zal geleid worden door de twee doelen van het behouden van de vrije status van alle afgeleiden van onze vrije software en van het promoten van delen en hergebruiken van software in het algemeen.

C.6 GNU Library/Lesser General Public License 3.0¹²

Deze versie van de GNU Lesser Public License bevat de bepalingen en voorwaarden van versie 3 van de GNU General Public License, aangevuld met de extra toestemmingen die hieronder zijn opgesteld.

0. Aanvullende Definities.

Zoals hierin gebruikt, deze licentie verwijst naar versie 3 van de GNU Lesser General Public License, en de “GNU GPL” verwijst naar versie 3 van de GNU General Public License.

“De bibliotheek” verwijst naar een overgenomen werk onder deze licentie, anders dan een toepassing of een gecombineerd werk, hieronder gedefinieerd.

Een “toepassing” is elk werk dat gebruik maakt van een interface die geleverd wordt door de bibliotheek, maar die niet is gebaseerd op de bibliotheek. Het definiëren van een subklasse van een klasse, gedefinieerd door de bibliotheek, wordt beschouwd als een manier van werken in een interface die door de bibliotheek wordt geleverd.

Een “gecombineerd werk” is een werk dat is geproduceerd door het combineren van of linken met een toepassing met de bibliotheek. De bepaalde versie van de bibliotheek waarmee het gecombineerde werk was gemaakt, wordt ook wel de “gelinkte versie” genoemd.

De “minimale corresponderende bron” voor een gecombineerd werk betekent de corresponderende bron voor het gecombineerde werk, met uitzondering van gedeelten van broncode voor gedeelten van het gecombineerde werk die, afzonderlijk gezien, zijn gebaseerd op de toepassing en niet op de gelinkte versie.

De “corresponderende toepassingscode” voor een gecombineerd werk betekent de object- en/of broncode voor de toepassing, inclusief alle data en hulpprogramma's die nodig zijn voor het reproduceren van het gecombineerde werk uit de toepassing, maar met uitzondering van de systeembibliotheken van het gecombineerde werk.

1. Uitzondering op artikel 3 van de GNU GPL

U mag een overgenomen werk verspreiden onder de artikelen 3 en 4 zonder gebonden te zijn aan artikel 3 van de GNU GPL.

2. Gewijzigde versies overgeven.

Indien u een kopie van de bibliotheek aanpast, en, in uw wijzigingen, een faciliteit verwijst naar een functie of data die door een applicatie moet worden geleverd die de faciliteit gebruikt (anders dan als een argument dat wordt doorgegeven wanneer de faciliteit wordt aangeroepen), dan mag u een kopie van de gewijzigde versie overgeven:

- a) Onder deze licentie, vooropgesteld dat u in goede trouw inspanning levert om ervoor te zorgen dat, in het geval een toepassing een dergelijke functie of data niet levert, de faciliteit nog steeds werkt, en welk deel betekenisvol blijft, uitvoert, of
- b) Onder de GNU GPL, met geen van de aanvullende toestemmingen van deze licentie toepasbaar op die kopie.

4. Gecombineerde werken.

U mag een gecombineerd werk overgeven onder de voorwaarden van uw keuze die, samen genomen, effectief gezien de wijziging van de delen van de bibliotheek die het

---

¹² De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/lgpl-3.0.php>>
Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

gecombineerde werk bevat en reverse engineering voor het ontdoen van fouten van deze wijzigingen niet beperken, als u ook het volgende doet:

- a) Geef met elke kopie van het gecombineerde werk een prominente melding dat de bibliotheek erin is gebruikt en dat de bibliotheek en het gebruik ervan onder deze licentie vallen.
- b) Vergezel het gecombineerde werk met een kopie van de GNU GPL en dit licentie document.
- c) Voor een gecombineerd werk dat auteursrecht meldingen vertoont gedurende de uitvoering, voeg dan de melding auteursrecht melding van de bibliotheek bij deze meldingen, evenals een verwijzing voor de gebruiker naar de kopieën van de GNU GPL en dit licentie document.
- d) Doe één van de volgende dingen:
  - 0) Geef de minimale corresponderende bron over onder de voorwaarden van deze licentie, en de corresponderende toepassingscode in een geschikte vorm, en onder voorwaarden die dat toestaan, zodat de gebruiker de toepassing kan hercombineren en herlinken met een gewijzigde versie van de gelinkte versie om een gewijzigde versie van het gecombineerde werk te produceren, op de manier die in artikel 6 van de GNU GPL gespecificeerd is voor het overgeven van de corresponderende bron.
  - 1) Gebruik een geschikt gedeeld bibliotheek mechanisme voor het linken met de bibliotheek. Een geschikt mechanisme is er een dat (a) tijdens de draaitijd een kopie van de bibliotheek gebruikt die al aanwezig is op de gebruikers computer systeem, en (b) naar behoren samenwerkt met een gewijzigde versie van de bibliotheek, waarvan de interface verenigbaar is met de gelinkte versie.
- e) Lever de installatiegegevens, maar alleen als u deze informatie anderszins ook had moeten meegeven onder artikel 6 van GNU GPL, en alleen in die mate dat zulke informatie noodzakelijk is voor het installeren en uitvoeren van een gewijzigde versie van het gecombineerde werk, dat geproduceerd is door de toepassing te hercombineren of te herlinken met een gewijzigde versie van de gelinkte versie. (Indien u gebruik maakt van optie 4d0, dan moeten de installatiegegevens de minimale corresponderende bron en corresponderende toepassingscode vergezellen. Indien u gebruik maakt van optie 4d1, dan moet u de installatiegegevens verstrekken op de manier zoals die in artikel 6 van de GNU GPL is gespecificeerd voor het verspreiden van de corresponderende bron.)

5. Gecombineerde bibliotheken.

U mag bibliotheken die werken zijn gebaseerd op de bibliotheek, naast elkaar in een enkele bibliotheek plaatsen, samen met andere bibliotheekfaciliteiten die geen toepassingen zijn en niet onder deze licentie vallen, en een dergelijke gecombineerde bibliotheek overgeven onder de voorwaarden van uw keuze, als u aan beide voorwaarden voldoet:

- a) Vergezel de gecombineerde bibliotheek met een kopie van hetzelfde werk gebaseerd op de bibliotheek, niet gecombineerd met enige andere bibliotheekfaciliteiten, overgegeven onder de voorwaarden van deze licentie.
- b) Geef een duidelijk bericht met de gecombineerde bibliotheek dat een deel ervan een werk gebaseerd op de bibliotheek is, en leg uit waar de begeleidende niet gecombineerde vorm van hetzelfde werk gevonden kan worden.

C.7 Massachusetts Institute of Technology license¹³

Hierbij wordt toestemming verleend aan iedere persoon die een kopie van deze software en bijbehorende documentatie bestanden (de “software”) heeft verkregen om, gratis, te handelen in de software zonder beperking, inclusief het recht om de software zonder beperking te gebruiken, te kopiëren, te wijzigen, samen te voegen, te publiceren, te distribueren, te sublicenseren en/of te verkopen, en om aan mensen voor wie de software zo is ingericht toestemming te geven om dit te doen, onder de volgende voorwaarden:

De bovenstaande auteursrechtvermelding en deze toestemmingsvermelding zullen toegevoegd worden aan alle kopieën of substantiële delen van de software.

---

¹³ De Engelstalige licentietekst is op deze webpagina te vinden: <<www.opensource.org/licenses/MIT>>
Laatst geraadpleegd op: 25 okt. 2011.

Bijlage D

E-mailwisseling over de definitie van een software bibliotheek tussen onderzoeker en LaQuSo medewerkers

Antwoord van drs. Post

Van: Post, R.D.J.
Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 10:54
Aan: Beemt, R.C.P. van den; Klabbers, M.D.; Gabriels, J.M.A.M.; Barosan, I.; Roubtsov, S.
Onderwerp: RE: Software library

A software library is software that does not run separately, communicating with users or with other software (for instance, over a network connection); instead, its functionality is used directly by other software, executing within the same running process.

I just made this definition up.
The Wikipedia article doesn't really provide one.
(As is the case with many IT articles there.)

> > Renée

--
Reinier

Antwoord van ir. Gabriels

RE: Software library

Gabriels, J.M.A.M.

Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 12:00
Aan: Beemt, R.C.P. van den; Klabbers, M.D.; Post, R.D.J.; Barosan, I.; Roubtsov, S.

Hi,

Indeed as Reinier and Serguei already mentioned, a software library is a piece of code that does not run by itself, but is used by other pieces of code.

To clarify, perhaps some background info.

When we try to compute something, say the factorial of some number n (fac or factorial of 6: $6*5*4*3*2*1 = 720$, factorial of 4: $4*3*2*1 = 24$) there is a piece of code that does this of say, 6 lines. If we want to do this calculation 100 times, it's very inefficient to write 100 * 6 lines of code.

This is why they invented functions. You can define a function with those 6 lines that does this and just call that function whenever you need it. This way, you would have one function with 6 lines. and 100 * 1 line that calls it.

When we develop software, we like to split up the problem into small pieces. Each of those pieces has it's own functions and they cannot look into eachother. Now say that I have 100 pieces, that all need to compute this factorial 100 times. This would mean that I need to define the function 100 times (once in each piece).

This is why they invented libraries. I can define the function (those 6 lines) once in the library, and give all 100 pieces access to this. This way, I don't have to define it 100 times, but just once.

I realize that this story may be confusing, so come by if you want, I'll run it by you.

Joost

-----Original Message-----

Antwoord van dr. Roubtsov

RE: Software library

Roubtsov, S.

Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 11:43

Aan: Post, R.D.J.; Beemt, R.C.P. van den; Klabbers, M.D.; Gabriels, J.M.A.M.; Barosan, I.

I think your definition suits dynamic libraries only. As well as e.g. (web)services.
I think in the center of possible definition has to be reuse.

For me it's a prewritten piece of code(functionality) used by other code.

Serguei

-----Original Message-----

From: Post, R.D.J.

Sent: Wednesday, October 26, 2011 10:55 AM

To: Beemt, R.C.P. van den; Klabbers, M.D.; Gabriels, J.M.A.M.; Barosan, I.; Roubtsov, S.

Subject: RE: Software library

Bijlage D

**Arrest Hoge Raad 04 januari 1991,
Van Dale/Romme.**

van Dale

AUTEURSRECHT

Voor auteursrechtelijk werk vereiste originaliteit
Een verzameling van woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal, voldoet niet zonder meer aan het vereiste van een eigen, oorspronkelijk karakter dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Dat is anders zijn indien de verzameling het resultaat is van een selectie die een persoonlijke visie van de maker tot uitdrukking brengt.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat, wil een voortbrengsel kunnen worden beschouwd als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst als bedoeld in art. 1 in verbinding met art. 10 Aw, vereist is dat het een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt. Een verzameling van woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal, voldoet niet zonder meer aan dit vereiste. Op zich zelf is zulk een verzameling immers niet meer dan een hoeveelheid feitelijke gegevens die als zodanig voor auteursrechtelijke bescherming niet in aanmerking komt. Dat zou slechts anders zijn indien de verzameling het resultaat zou zijn van een selectie die een persoonlijke visie van de maker tot uitdrukking brengt. Uit hetgeen het hof heeft overwogen valt niet op te maken dat het hier om zulk een selectie gaat. Daarin is, integendeel, slechts sprake van „de schat van woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal”, waarbij ten aanzien van de selectiecriteria niet anders blijkt dan dat het gaat om woorden die in een modern woordenboek als de Grote Van Dale voor vermelding in aanmerking komen.

Vindplaatsen: IER 1991, nr. 38, p. 96, m.nt Grosheide; Computerrecht 1991, p. 84, m.nt Hugenholtz; NJ 1991, 608, m.nt Verkade; AA 1992, p. 31, m.nt. Cohen Jehoram; AMI 1991, p. 177, m.nt Spoor;

Hoge Raad, 4 januari 1991

(Ras, De Groot, Hermans, Haak, Boekman)
[X] Romme, wonende te [Y], eiser tot cassatie, adv. mr. J.W. van Leeuwen,

tegen
Van Dale Lexicografie BV, te Utrecht, verweerster in cassatie, niet verschenen

1. Het geding in feitelijke instanties

Verweerster in cassatie - verder te noemen Van Dale - heeft bij exploit van 7 juli 1989 eiser tot cassatie - verder te noemen Romme - gedagvaard voor de president Rb. Utrecht en - na wijziging van eis - gevorderd Romme te veroordelen met onmiddellijke ingang iedere inbreuk op het auteursrecht van Van Dale door het veeleelvuldigen en openbaarmaken van het woordenbestand of een substantieel gedeelte daarvan te staken en gestaakt te houden, aan de advocaat van Van Dale op te geven

www.ie-portal.nl

naam en adres van degenen die het litigieuze produkt hebben afgenomen, de potentiële afnemers te wijzen op de consequenties van eventuele afname van deze produkten en van hen teruggave van deze produkten te verzoeken en hem te veroordelen tot betaling van een bedrag van f 10 000 (later gewijzigd in f 5000) als voorschot op de door Van Dale geleden schade, een en ander op verbeurte van een dwangsom van f 5000 per dag.

Nadat Romme tegen de vorderingen verweer had gevoerd heeft de president bij vonnis in kort geding van 17 aug. 1989 (IER 1989/5, 49, p. 91; red.) Romme veroordeeld om met onmiddellijke ingang iedere inbreuk op het auteursrecht van Van Dale door de veeleelvuldiging en openbaarmaking van - een substantieel deel van - de verzameling trefwoorden van de Grote Van Dale gestaakt te houden, met een dwangsom van f 5000 per dag dan wel f 1000 voor ieder exemplaar van het bestand, en met afwijzing van het meer of anders gevorderde.

Tegen dit vonnis heeft Romme hoger beroep ingesteld bij het Hof Amsterdam, waarna Van Dale incidenteel hoger beroep heeft ingesteld.

Bij arrest van 29 maart 1990 (IER 1990/4, 40, p. 83; red.) heeft het hof het principaal beroep afgewezen en in het incidenteel beroep het bestreden vonnis vernietigd voor zover de navolgende voorzieningen zijn geweigerd, en opnieuw rechtdoende Romme bevolen aan de advocaat van Van Dale naam en adres op te geven van degenen die het litigieuze produkt hebben afgenomen, en die afnemers schriftelijk op de hoogte te stellen van dit arrest en, met het oog daarop, te verzoeken het geleverde produkt aan hem terug te geven, een en ander op verbeurte van een dwangsom van f 500 per dag.

(...)

2. Het geding in cassatie

(...) De **conclusie** van de A.-G. Strikwerda strekt tot verwerping van het beroep.

3. Beoordeling van het middel

3.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Van Dale is de maker van het woordenboek „Van Dale's Groot Woordenboek der Nederlandse Taal”;
- b. de in 1984 verschenen 11e druk van dit woordenboek (verder: de Grote Van Dale) bevat ongeveer 230000 alfabetisch gerangschikte trefwoorden, telkens gevolgd door een omschrijving;
- c. Romme die als hobby beoefent het oplossen van onder meer kruiswoordpuzzels en cryptogrammen en het maken van anagrammen, heeft al deze trefwoorden (tezamen met naar zijn zeggen nog enige duizenden woorden die hij van elders kende) overgebracht of doen overbrengen op computerdiskettes, waarbij van elk zelfstandig naamwoord ook de meervoudsvorm werd ingevoerd, een en ander met weglating van koppeltekens, accenten en trema's en vervanging van de letter ij door een ander teken;
- d. door toepassing van wat het hof noemt „enige computer-manipulaties” heeft Romme de

Pagina 1 van 4

alfabetisch/lexicografische rangschikking van Van Dale's trefwoordenbestand doorbroken en de gehele verzameling woorden (inclusief zijn „eigen” woorden) ondergebracht in een nieuwe rangschikking die, zoals het hof zegt het te begrijpen, dient als basis van het uiteindelijke

computerprogramma, met behulp waarvan (zonder verder denkwerk) in cryptogrammen in te vullen woorden van bepaalde lengte waarvan enige letters bekend zijn, kunnen worden opgevraagd; e. van het aldus bewerkte bestand zijn in ieder geval twee exemplaren in handen gekomen van anderen dan Romme.

3.2. Op de grond dat het trefwoordenbestand van de Grote Van Dale een werk is van letterkunde, wetenschap

of kunst als bedoeld in art. 1 in verbinding met art. 10 lid 1 Auteurswet 1912, althans dat dit trefwoordenbestand is een ander geschrift als in art. 10 lid 1 onder 1e genoemd, heeft Van Dale haar vorderingen primair gebaseerd op inbreuk op haar auteursrecht; subsidiair heeft zij geageerd uit onrechtmatige daad. Aannemende dat hier sprake is van een werk in voormelde zin hebben president en hof de vorderingen toewijsbaar geoordeeld.

3.3. Het geschil in cassatie betreft uitsluitend de vraag of de verzameling trefwoorden van de 11e druk van de Grote Van Dale op zichzelf een auteursrechtelijk beschermd werk is van letterkunde, wetenschap of kunst als bedoeld in art. 1 in verbinding met art. 10 Aw; dat het woordenboek als geheel zulk een werk is, is niet in geschil.

Het hof heeft zijn bevestigende beantwoording van die vraag gebaseerd op de overweging dat de redactie bij de samenstelling van de 11e druk is uitgegaan van het trefwoordenbestand van voorgaande drukken, waaruit zij woorden heeft weggelaten en waaraan zij door haar van elders verzamelde en door vrijwilligers aan haar opgegeven woorden (en betekenissen) heeft toegevoegd, een en ander met hantering van door haar opgestelde criteria. Naar 's hofs oordeel is aldus sprake van een oorspronkelijke selectie, en geeft de daarin besloten creatieve arbeid aan het bestand een oorspronkelijk karakter (r.o. 4.1).

Het betoog van Romme dat het geheel niet meer is dan de optelsom van losse woorden en dat op losse woorden geen auteursrecht mogelijk is, heeft het hof verworpen, op de grond dat het werk „nu juist bestaat in de beschrijving van de schat van woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal en naar de criteria van de redactie voor vermelding in aanmerking komen, waarbij van de meeste van die woorden de betekenis wordt gegeven” (r.o. 4.4).

3.4. Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat, wil een voortbrengsel kunnen worden beschouwd als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst als bedoeld in art. 1 in verbinding met art. 10 Aw, vereist is dat het een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt. Een verzameling van

woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal, voldoet niet zonder meer aan dit vereiste. Op zich zelf is zulk een verzameling immers niet meer dan een hoeveelheid feitelijke gegevens die als zodanig voor auteursrechtelijke bescherming niet in aanmerking komt. Dat zou slechts anders zijn indien de verzameling het resultaat zou zijn van een selectie die een persoonlijke visie van de maker tot uitdrukking brengt. Uit hetgeen het hof heeft overwogen valt niet op te maken dat het hier om zulk een selectie gaat. Daarin is, integendeel, slechts sprake van „de schat van woorden die deel uitmaken van de Nederlandse taal”, waarbij ten aanzien van de selectiecriteria niet anders blijkt dan dat het gaat om woorden die in een modern woordenboek als de Grote Van Dale voor vermelding in aanmerking komen.

Uit het voorgaande volgt dat het hof tenzij is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting ten aanzien van het begrip werk in de zin van de Auteurswet 1912, hetzij zijn oordeel niet genoegzaam heeft gemotiveerd. Voor zover het middel daarover klaagt, is het gegrond; de overige klachten behoeven geen behandeling.

4. Beslissing

De HR:

vernietigt het arrest van het Hof Amsterdam van 29 maart 1990;

verwijst de zaak ter verdere behandeling en beslissing naar het Hof 's-Gravenhage;

veroordeelt Van Dale in de kosten van het geding in cassatie, tot deze uitspraak aan de zijde van Romme begroot op f 3378,75, op de voet van art. 57b Rv te voldoen aan de griffier.

Conclusie Advocaat-Generaal Strikwerda:

1. Van Dale, niet verschenen verweerster in cassatie, is de maker van Van Dale's Groot Woordenboek der Nederlandse Taal (de „Grote Van Dale”). Dit woordenboek bevat in zijn 11e druk ongeveer 230 000 alfabetisch gerangschikte trefwoorden, telkens gevolgd door een omschrijving daarvan.

2. Romme, eiser tot cassatie, heeft om het oplossen van onder meer kruiswoordpuzzels, cryptogrammen en het maken van anagrammen te vereenvoudigen een computerbestand vervaardigd dat bestaat uit een woordenbestand en een daaraan gekoppeld toepassingsprogramma dat in staat is enkele - op de oplossing van puzzels gerichte - zoekprogramma's uit te voeren. Dit woordenbestand is voor een groot gedeelte samengesteld uit de verzameling trefwoorden van de 11e druk van de Grote Van Dale, alsmede de voluit geschreven meervoudsvormen daarvan. Romme heeft daartoe de verzameling trefwoorden van de Grote Van Dale onder het aanbrengen van enkele wijzigingen en het toevoegen van andere, zelf opgespoorde trefwoorden overgebracht op computerdiskettes.

3. Inzet in cassatie is de vraag of Van Dale aanspraak kan maken op auteursrechtelijke bescherming van de verzameling trefwoorden.

4. In eerste aanleg heeft de president van de Utrechtse rechtbank, bij wie Van Dale in kort geding onder meer

had gevorderd aan Romme een verbod tot verdere vervelvoudiging en openbaarmaking van de trefwoordenverzameling op te leggen, die vraag in bevestigende zin beantwoord. De president overwoog(r.o. 5): „De verzameling trefwoorden van de 11e druk van de Grote Van Dale is, naar Van Dale onweersproken heeft betoogd, samengesteld op basis van onder meer de vorige druk van de Grote Van Dale (zoals telkens bij een nieuwe uitgave de laatste uitgave als basis wordt gebruikt). De redactie van de Grote Van Dale heeft vervolgens nieuwe, Nederlandse woorden verzameld met behulp van diverse boeken en tijdschriften, alsmede door het noteren van spreektaal. Slechts indien een nieuw woord voldeed aan de door de samenstellers ontwikkelde eigen selectiecriteria, werd dit als zodanig opgenomen in de 11e druk van de Grote Van Dale. Dit een en ander brengt naar Ons voorlopig oordeel mee dat de aldus ontstane verzameling trefwoorden van de 11e druk dient te worden aangemerkt als het resultaat van creatieve arbeid, die voorts door haar omvang en samenstelling een eigen, oorspronkelijk, van alle andere woordenboeken afwijkend karakter heeft, zodat op de verzameling trefwoorden als zodanig auteursrecht rust hetwelk toekomt aan de maker er van, te weten Van Dale".

5. In hoger beroep besliste het Hof te Amsterdam in gelijke zin. In zijn arrest van 29 maart 1990 overweegt het hof onder meer: (enz.)

6. Het valt op dat het hof, evenals de president in eerste aanleg, de auteursrechtelijke bescherming die aan de trefwoordenverzameling van de Grote Van Dale wordt toegekend niet grondt op de zgn. geschriftenbescherming ex art. 10 lid 1 sub 1 Auteurswet, waarop de arrestenreeks HR 1 jan. 1937, NJ 1937, 1092 (Telefoongids), HR 17 april 1953, NJ 1954, 211 (Radioprogramma's I), HR 27 jan. 1961, NJ 1962, 355 (Explicator) en HR 25 juni 1965, NJ 1966, 116 (Televizier II) betrekking heeft. Zie daarover o.a. Verkade/Spoor, Auteursrecht (1985), p. 56-64 en Hugenholtz, Auteursrecht op informatie, diss. (1989), p. 109-118. De vorderingen van Van Dale worden op de daaraan primair meegegeven grondslag toewijsbaar geoordeeld: de verzameling trefwoorden heeft voldoende „eigen, oorspronkelijk karakter" om reeds uit dien hoofde als „werk" in de zin van art. 10 Aw voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking te komen.

7. Tegen het arrest van het hof is Romme (tijdig) in cassatie gekomen met een uit vier onderdelen opgebouwd middel dat zich met een rechtsklacht en motiveringsklachten tegen de zojuist aangehaalde rechtsoverwegingen van het hof keert.

8. Na het inleidende onderdeel 1 werpt onderdeel 2 als rechtsklacht op dat het hof heeft miskend dat een verzameling trefwoorden nooit voorwerp van auteursrechtelijke bescherming kan zijn, aangezien zo'n verzameling niet meer is dan de optelsom van de losse woorden waaruit de verzameling bestaat, terwijl op losse woorden geen auteursrecht mogelijk is.

9. Inderdaad, op losse woorden kan geen auteursrecht

www.ie-portal.nl

rusten. Woorden zijn feitelijke gegevens en feiten kunnen, evenals ideeën en gedachten, auteursrechtelijk niet worden gemonopoliseerd. Vgl. Van Lingén, Auteursrecht in hoofdlijnen (1984), p. 44; Verkade/Spoor, a.w., p. 49-50; Gerbrandy, Kort commentaar op de Auteurswet 1912 (1988), p. 61, 68-69; Hugenholtz, a.w., p. 71 e.v. Dat feitelijke gegevens auteursrechtelijk niet beschermd zijn, sluit echter niet uit dat een verzameling van feitelijke gegevens wel een auteursrechtelijk beschermd werk kan opleveren. Vgl. Verkade/Spoor, a.w., p. 50; Gerbrandy, a.w., p. 68; Hugenholtz, a.w., p. 107 e.v. In de rangschikking en selectie van het feitenmateriaal of in de wijze waarop de feitenverzameling voor de gebruikers wordt ontsloten kan zoveel oorspronkelijkheid gelegen zijn dat aan de verzameling een „eigen persoonlijk karakter" (HR 27 jan. 1961, NJ 1962, 355; HR 5 jan. 1979, NJ 1979, 399) kan worden toegeschreven. Een chronologische lijst van alle 199 kerkelijke cantates van Johann Sebastian Bach draagt niet het persoonlijk stempel van de compiler. Doch een rangschikking van of selectie uit die cantates op schoonheid of zeggingskracht, zoals door Vestdijk ondernomen (Verzamelde muziekessays, deel 6, p. 7 e.v.), of een ontsluiting op basis van tekstbehandeling, harmonische wendingen e.d. kan een creatieve conceptie verbergen die aan de verzameling een eigen oorspronkelijk karakter geeft.

10. Kan ook een verzameling van „kale" feitelijke gegevens, zoals de in een woordenboek opgenomen trefwoorden (dus zonder de omschrijvingen en eventuele kruisverwijzingen) een persoonlijk stempel van de maker dragen? De oorspronkelijkheid kan niet schuilen in de alfabetische rangschikking. Die rangschikking vloeit noodzakelijk voort uit de gebruiksfunctie van een woordenboek, is in zoverre functioneel bepaald, en doet het ene woordenboek niet van het andere woordenboek verschillen. Iedere andere rangschikking van de woorden zou aan het werk vrijwel zeker een uniek, persoonlijk karakter verlenen, doch het werk als woordenboek waardeloos maken. Ook in de wijze van ontsluiting ligt geen oorspronkelijkheid. De ontsluiting van de woordenverzameling voor de gebruikers valt hier immers samen met de alfabetische rangschikking en deze is functioneel bepaald.

11. Blijft over de selectie van de woorden, en daarin heeft het hof dan ook het eigen, persoonlijk karakter van de trefwoordenverzameling gezocht. De Grote Van Dale bevat niet alle woorden die in de Nederlandse taal ooit gebruikt zijn, doch een selectie daaruit, waarbij de „creatieve arbeid" die besloten ligt in die selectie aan de trefwoordenverzameling een eigen, oorspronkelijk karakter verleent.

12. De oplossing van het hof doet mij nogal gekunsteld aan. Door de keuzevrijheid van Van Dale is de selectie van de woorden op zichzelf oorspronkelijk. Maar is daardoor ook het

auteursrechtelijk relevante resultaat („de vormgeving, die de uiting is van datgene, wat den maker tot zijn arbeid heeft bewogen", HR 28 juni 1946, NJ 1946, 712) als persoonlijke schepping herkenbaar? Ik verwijs naar de kritiek op het criterium van de oorspronkelijke keuze van Quaadvlieg, De auteursrechtelijke bescherming van het technisch aspect van industriële vormgeving en computerprogrammatuur, diss. (1987), p. 25-27. Bovendien heeft de oplossing van het hof als merkwaardige consequentie dat het trefwoordenbestand van een woordenboek dat niet selecteert maar volledigheid nastreeft geen auteursrechtelijke bescherming als werk toekomt, hoewel het verzamelen van de trefwoorden hier minstens evenveel „creatieve arbeid" vergt. De paradox maakt duidelijk dat de bescherming van verzamelingen van „kale" feitelijke gegevens eigenlijk niet in het auteursrecht thuishoort. Vgl. Hugenholtz, a.w., p. 136-138. Wil men de verzamelprestatie beschermen, dan zou het accent niet op de oorspronkelijkheid van de verzameling moeten liggen, maar op de arbeid die aan de verzameling ten grondslag ligt („het werk achter het werk", Hugenholtz, a.w., p. 137). Bescherming van de verzamelprestatie langs de regels inzake ongeoorloofde mededinging is dan de te prefereren weg.

13. Wat hiervan ook zij, 's hofs oordeel dat de selectie en de daarin besloten creatieve arbeid aan het trefwoordenbestand van de Grote Van Dale een eigen

oorspronkelijk karakter geven, is van overwegend feitelijke aard en onttrekt zich aan toetsing in cassatie (HR 5 jan. 1979, NJ 1979, 339). 's Hofs oordeel getuigt ook niet van een onjuiste rechtsopvatting: een verzameling van feitelijke gegevens kan, niettegenstaande dat op de losse feitelijke gegevens geen auteursrecht rust, door de wijze van rangschikking, selectie of ontsluiting van het feitenmateriaal een werk zijn in de zin van art. 10 Aw. Onderdeel 2 moet daarom m.i. falen.

14. Onderdeel 3 van het middel noemt de motivering van het reeds door onderdeel 2 aangevallen rechtsoordeel van het hof onbegrijpelijk. De klacht kan niet slagen: zuivere rechtsoordelen kunnen in cassatie slechts met materiele klachten, niet met motiveringsklachten

worden bestreden. Vgl. Veegens, Cassatie in burgerlijke zaken, 3e dr. (1989) bew. door E. Korthals Altes en H.A. Groen, p. 229 met rechtspraakgegevens.

15. Ook de motiveringsklachten van onderdeel 4 kan naar mijn mening geen succes hebben. Nu het hof het eigen, oorspronkelijk karakter van het trefwoordenbestand heeft gezocht in de creatieve arbeid die besloten ligt in het selectieproces, is niet onbegrijpelijk dat het hof geen scheiding heeft willen maken tussen het opstellen van de selectiecriteria en de toepassing daarvan.

16. Geen der aangevoerde cassatieklachten gegrond bevindend, kom ik tot de conclusie dat het beroep tevergeefs is ingesteld en verworpen dient te worden.